

เอกสารประกอบรายงาน
รับฟังความคิดเห็นเพื่อพัฒนาข้อเสนอ
โครงการวิจัยและพัฒนา
วันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน 2555

จัดทำโดย
“ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานการวิจัย
เพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น
(สปวท.) 2555”

เสนอต่อ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
มกราคม 2556

สารบัญ

	หน้า
รายงานสรุปการประชุมสัมมนา โครงการประชุมสัมมนารายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 2/2555	1
ภาคผนวก ก โครงการและกำหนดการ	8
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	14
ภาคผนวก ค เอกสารบรรยายรายงานวิจัยจำนวน 11 โครงการ	18

รายงานสรุปการประชุมสัมมนา
เรื่อง รับฟังความคิดเห็นเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนา
วันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน พ.ศ.2555
ณ ห้องประชุมสายธาร ชั้น 5 โรงแรมแกรนด์ ทาวเวอร์ อินน์
พระราม 6 กรุงเทพมหานคร

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เสนอข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนา ได้มีโอกาสรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้เสีย

2. เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในประเด็นการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนาการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่นด้วยงานวิจัยและพัฒนา

2. จำนวนผู้เข้าร่วมการประชุมสัมมนา จำนวน 31 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน นักวิจัยภายใต้ศูนย์สพวท. 18 คน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2 คน ศูนย์สพวท. 7 คน

4. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา เอกสารบรรยายข้อเสนอโครงการจำนวน 8 โครงการ ประกอบด้วย

4.1 โครงการ “แนวทางในการจัดการอุทกภัย : กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี”
โดย อาจารย์ไพบูลย์ งามลา

4.2 โครงการ “โครงการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 กรณีศึกษากลุ่มน้ำเจ้าพระยา” โดย ผศ.ดร.สุชุมวิทย์ ไสยโสภณ

4.3 โครงการ “อำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการอุทกภัยของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา” โดย อาจารย์ประภาพร แสงกาญจนวนิช

4.4 โครงการ “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยในปี พ.ศ. 2554” โดย รศ.ประภาพรพรณ อุ่นอบ

4.5 โครงการ “การบูรณาการการบริหารจัดการแม่น้ำลี้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดลำพูน เขต 2” โดย อาจารย์ ดร.ภราดร สุริพงษ์

4.6 โครงการ “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและภาคประชาสังคมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน) ในตำบลตะเคียนปม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน”
โดย นางสาวหทัยกานต์ สังขชาติ

4.7 โครงการ “การบริหารงานภาครัฐแบบเครือข่ายกับภาคประชาชนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี” โดย รศ.วราพร ศรีสุพรรณ

4.8 โครงการ “การศึกษากระบวนการจัดการภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและแนวทางการพัฒนาศักยภาพประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมบริหารจัดการภัยพิบัติ” โดย อาจารย์วรารณ ศรีบุญ

5. สารสำคัญการประชุมสัมมนา มีรายละเอียดดังนี้

5.1 โครงการที่ 1 นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “แนวทางในการจัดการอุทกภัย : กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี” โดย อาจารย์ไทยทัศน์ มาลา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. งานนี้น่าจะมีเฟรมบางอย่างที่ทำให้งานมันเด่นกว่างานอื่นๆ ต้องโต้แย้ง นนทบุรีเด่นกว่าที่อื่นๆ อย่างไร

2. บทบาทของนายกเทศมนตรีอาจนำไปสร้างเป็นข้อเสนอแนะในการวิจัย

3. หน่วยในการวิเคราะห์อาจไม่ใช่แค่เฉพาะท.นนทบุรี แต่สัมพันธ์กับชุมชนรอบข้าง

นายสุชาติ โคตรทุม ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

การจัดการอุทกภัยกับการถอดบทเรียนแตกต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร

นายจาดูร อภิชาติบุตร อดีตรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ควรเน้นศึกษาองค์ประกอบคงที่ เช่น สภาพภูมิศาสตร์ กฎหมายที่มีอยู่ กฎหมายผังเมือง การใช้ประโยชน์จากที่ดิน และการคมนาคมขนส่ง ว่าท้องถิ่นมีวิธีการจัดการอย่างไร ควรเอามาเป็นตัวตั้งด้วย อย่าเอาตัวแปรมาอย่างเดียว

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

1. มีกรอบแนวคิดที่ช่วยในการวิเคราะห์

2. ควรตั้งคำถามวิจัยในเชิงวิเคราะห์ที่สัมพันธ์กับข้อมูลที่จะไปวิเคราะห์ เช่น การเตรียมการบรรเทา ฟื้นฟู อปท.มีข้อจำกัดอย่างไรบ้าง

3. ในสถานะฉุกเฉิน อปท.มีข้อจำกัดอะไรบ้าง อปท.มีข้อเสนอแนะในการจัดการน้ำอย่างไร

4. กำลังขีดความสามารถของ อปท.ในการรับมือมีมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะด้าน 4M

5. การจัดการน้ำท่วม อปท.มีความร่วมมือกันอย่างไร มีปัญหาอย่างไร แก้ไขอย่างไร

ศ. (พิเศษ) ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานมูลนิธิสถาบันพัฒนาสยาม

1. ในโจทย์วิจัยน่าจะตีกรอบ “ความสำเร็จ” ที่จะศึกษาว่าคืออะไร ด้านไหน แ่งไหน

2. ชื่อวิจัย แนวทาง กรณีนนทบุรี บ่งบอกถึงแนวทาง ชุดของแนวทางที่ตรวจสอบมา อาศัยพลังเครือข่ายหรือราชการหรือความเดือดร้อนของประชาชน

3. มีการจัดการกับผู้ที่ทำให้การบริจาคหรือให้การช่วยเหลือว่าท้องถิ่นมีวิธีจัดการอย่างไร

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับข้อสามยังแคบไป ต้องไปดูเพิ่มเติม ว่าชุดของแนวทางที่ได้ตรวจสอบแล้วว่าทำสำเร็จแค่ไหน และที่ไม่สำเร็จมีอะไรบ้าง เพราะอะไร

ดร.กนต์ธีร์ นุชสุวรรณ ผู้ช่วยผู้ประสานงานโครงการ

1. โจทย์วิจัยอยากให้เพิ่มการวิเคราะห์
2. เทียบลนครนทบุรี แตกต่างจากที่อื่นอย่างไร

5.2 โครงการที่ 2 นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “โครงการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 กรณีศึกษาลุ่มน้ำเจ้าพระยา” โดย ผศ.ดร.สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. งานวิจัยนี้แตกต่างจากงานวิจัยอื่น ๆ อย่างไร
2. งานนี้โฟกัสที่อะไร เน้นการถอดบทเรียน หรือการมีส่วนร่วม
3. ให้ไปแก้ไขบทที่ 2 ใหม่

นายสุชาติ โคตรทุม ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ควรจะยกตัวอย่าง อบท. ที่น่าสนใจ ที่เป็น อบท. ที่สามารถนำไปใช้กับ อบท. ระดับเล็กได้หรือไม่

นายจาตุร อภิชาติบุตร อดีตปลัดสำนักงานนายกรัฐมนตรี

ความสำเร็จวัดยังไง และมีเรื่องเวลาเป็นเงื่อนไขและมีผลงานวิจัยออกมาเรียบร้อยแล้ว

5.3 โครงการที่ 3 นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “อำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการอุทกภัยของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา” โดย อาจารย์ประภาพร แสงกาญจนวนิช

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

นายจาตุร อภิชาติบุตร อดีตรองปลัดสำนักงานนายกรัฐมนตรี

ผู้วิจัยต้องทำความเข้าใจว่า กฎหมายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นกฎหมายพิเศษซึ่งอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน (ต่ำกว่า) กฎหมายทั้งสองฉบับจึงไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ใช้ในสถานการณ์ที่ต่างกัน และที่ต้องประกาศใช้กฎหมายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยก็เพื่อให้อำนาจหน้าที่แก่เจ้าพนักงานในการปฏิบัติงานในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งเน้นที่ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ คือให้มี commander on scene แต่ไม่ค่อยมีใครใช้ เช่น การ confiscate หรือเอาของของเอกชนมาใช้ในช่วงภัยพิบัติที่ผู้ทรงคุณวุฒิ (คุณจาตุร) เป็นผู้ร่วมร่างกฎหมายและให้มีได้ในกฎหมายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีแนวคิดมาจากกฎหมายของประเทศฟินแลนด์และสวิตเซอร์แลนด์ ก็ไม่มีใครนำมาใช้ หรือในกรณีที่กรุงเทพมหานครปฏิเสธการสั่งการของนายกรัฐมนตรี เนื่องจากได้ประกาศภาวะฉุกเฉินไปแล้ว

ผู้ทรงคุณวุฒิจึงเน้นย้ำว่า ปัญหาไม่ใช่การซ้ำซ้อนของพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพียงแต่ไม่ราบรื่นเพราะไม่ได้ทำความเข้าใจกันว่าแนวทางการปฏิบัติเป็นอย่างไร ดังนั้น ในสภาวะปกติจึงใช้บังคับพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดินและจัดทำแผนรับมือภาวะ

ฉุกเฉิน (contingency plan) ในระดับชาติ ซึ่งจังหวัดต้องจัดทำในแต่ละจังหวัด และทำตามแผนที่จัดทำขึ้น ในช่วงที่เกิดภัยพิบัติ

อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชื่อเรื่องทำให้สับสน น่าจะเป็นการจัดความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานรัฐ Intergovernmental Relations โดยวิเคราะห์ตัวภารกิจที่จำเป็นสำหรับการจัดการอุทกภัย โดยใช้วัฏจักรอุทกภัยเป็นตัวตั้ง และดูว่าใครเป็นคนปฏิบัติ ใช้กฎหมายอะไร ระบบการทำงานเป็นอย่างไร หลังจากนั้น อาจเทียบเคียงกับ ประสบการณ์/กฎหมายต่างประเทศ แล้วเสนอแนะว่า การจัดการอำนาจหน้าที่ควรเป็นของใคร ระหว่าง ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเป็นภารกิจร่วมกัน ซึ่งการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานรัฐจะมีสามมิติ – ความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ ความสัมพันธ์ในระดับปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ในมิติการคลัง

และการปฏิบัติราชการในเวลาปกติ ก็ควรจะมีการเตรียมการสำหรับอนาคตในเวลาเกิดเหตุ

นายสุชาติ โคตรทุม ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ชื่อเรื่องไม่ตรง เพราะไม่ได้สื่อถึงกฎหมายเฉพาะพื้นที่ เช่น ผังเมือง ยังไม่แน่ใจว่าเกี่ยวกับจังหวัด สงขลาอย่างไร และอาจเสนอผลจากงานวิจัยได้ แต่การแก้พระราชบัญญัติเป็นเรื่องใหญ่ เพราะฉะนั้นดูว่า ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับภัยพิบัติต่างๆ อย่างไร สามองค์กรนี้ เชื่อมโยงกันอย่างไร นำไปสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาทางกฎหมาย ให้กฎหมายเดินได้อย่างไร

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สงสัยว่า GIS เกี่ยวอย่างไร? วัตถุประสงค์ของฝ่าย เพื่อทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแข็งแรง ดูแลชุมชนในท้องถิ่นได้ เรื่องการจัดการน้ำท่วมหรือภัยพิบัติเป็นบททดสอบว่า ท้องถิ่นมีศักยภาพแค่ไหน กฎหมายทำได้แค่ไหน ต้องทำอย่างไรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ หรือท้องถิ่นมีศักยภาพแต่มีบางอย่างทำให้ทำไม่ได้ มองจากปัญหาและวิเคราะห์หน่วยงานทั้งสามระดับ ซึ่งต้องทำเป็นเอกภาพ (unity) ถ้าจะเอื้อให้แต่ละส่วนทำบทบาทหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอย่างไร?

พักเรื่อง GIS แล้วดูเรื่องการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ของทั้งสามหน่วยงาน และใช้สงขลาเป็นกรณีศึกษา

ศ. (พิเศษ) ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ ประธานมูลนิธิสถาบันพัฒนาสยาม

ชื่อเรื่องน่าจะเปลี่ยน น่าจะเน้นการจัดสรรอำนาจระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น และเอาสงขลาเป็นกรณีศึกษา ไปเน้นหนักเรื่องการแบ่งแยกอำนาจ การฟ้องของประชาชนในอุทกภัยที่ผ่านมา เป็นการเปิดเผยถึงความบกพร่องของระบบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งประกอบด้วยส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น อย่างลึ้มที่กฎหมาย เอาที่ขั้นตอน เหมือนที่ อ.วสันต์แนะนำไว้ และลองตอบคำถามว่า ที่เรียกว่าแผนชาติ ที่มีกฎหมายรองรับ (๑) สลับซับซ้อนมากไปไหม? (๒) รวมอำนาจ (centralized) มากไปหรือเปล่า? ทำอย่างไรให้เกิดการกระจายอำนาจ ให้เกิดผลดีที่สุดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๓) การจัดสรรอำนาจในภาวะที่มีภัยพิบัติควรจะเป็นอย่างไรและแตกต่างจากภาวะปกติอย่างไร ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ

5.4 โครงการที่ 4 นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยในปี พ.ศ. 2554”
โดย รศ.ประภาพรรณ อุ่นอบ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ชื่อเรื่องอาจจะใช้ว่า “การจัดการภัยพิบัติ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน”
2. โจทย์วิจัยจะไปแทรกไว้ในส่วนต่างๆ ของรายงาน จึงควรเขียนโจทย์การวิจัยแยกออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร
3. กำหนดเกณฑ์และมีวิธีการในการคัดเลือกกรณีศึกษาให้ชัดเจน โดยอาจจะใช้เกณฑ์ต่างๆ เช่น ความเป็นเมือง กึ่งเมือง ชนบท หรือเลือกพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางสังคมวิทยาเพื่อให้มั่นใจได้ว่ากรณีศึกษานั้นๆ ประสบความสำเร็จในการจัดการอุทกภัยที่มาจากการใช้ชุมชนเป็นฐานจริง
4. การคัดเลือกกรณีศึกษาอาจจะออกมาในเชิงเปรียบเทียบ เช่น เปรียบเทียบระหว่างกรณีที่ใช้การจัดการอุทกภัยโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน กับ กรณีที่ไม่ได้ใช้ชุมชนเป็นฐาน หรือเปรียบเทียบระหว่างกรณีที่ใช้การจัดการแบบ Top down กับกรณีที่ใช้การจัดการแบบ Bottom up เป็นต้น ภายได้ข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณและเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย
5. การกำหนดผลลัพธ์จากการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นควรพิจารณาว่าจะส่งผลดีในประเด็นใดบ้าง เช่น เชิงเศรษฐศาสตร์ (ความคุ้มค่า) เชิงกายภาพ หรือพื้นที่ (การได้รับความยินยอมให้นำที่ดินของตนมาทำแก้มลิง) หรือเชิงรัฐศาสตร์ (ท้องถิ่นกับ อปท.ทำงานร่วมกันได้มากขึ้น และเกิดการยอมรับ อปท. หรือเกิดสำนักพลเมือง) และควรที่จะสร้างเครื่องมือ ที่จะวัดผลที่เปลี่ยนแปลงไปในเชิงเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ หรือกายภาพ
6. ผลการศึกษาควรจะได้แนวทางการบริหารจัดการอุทกภัยที่จะประสบความสำเร็จ เพื่อที่แต่ละท้องถิ่นจะสามารถนำไปปรับใช้ได้เอง
7. ไม่ควรที่จะหยุดแค่การถอดบทเรียน แต่ควรจะไปพัฒนาระบบ CBDRM ให้เกิดความเข้มแข็ง และทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดความร่วมมือหรือประสานระหว่างภาคประชาชนกับอปท. เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจไปสู่พื้นที่ต่างๆ
8. อยากให้โจทย์เน้นไปในพื้นที่ที่ อปท. ยังไม่ได้ปรับตัวเพื่อมาร่วมกับชุมชน หรือยังไม่เอื้อให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

5.5 โครงการที่ 5 นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “การบูรณาการการบริหารจัดการแม่น้ำลี้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยแล้งและน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดลำพูน เขต 2” โดย อาจารย์ ดร.ภราดร สุริพงษ์

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอการวิจัยดังกล่าวมีขอบเขตพื้นที่การศึกษากว้างเกินไป และมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาจำนวนมาก จึงเสนอแนะให้ปรับลดขนาดพื้นที่การศึกษาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย

2. ระบุพื้นที่การศึกษาให้ชัดเจนว่า ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดจำนวนกี่แห่ง
3. จัดทำแผนงานของโครงการให้สอดคล้องกับพื้นที่การศึกษาและงบประมาณที่ขอสนับสนุน
4. ระบุปัญหาสาธารณะหรือปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการแม่น้ำลี้
5. ศึกษางานกรณีต้นแบบการบริหารจัดการแม่น้ำเพิ่มเติม เช่น ในพื้นที่แม่น้ำปิงฝั่งตะวันตก จ. กำแพงเพชร
6. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแบบบูรณาการแผนชุมชนหรือเครือข่ายเพิ่มเติม
7. เพิ่มแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. ระบุกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับผลประโยชน์จากงานวิจัยให้ชัดเจนขึ้น

5.6 โครงการที่ 6 นำเสนอข้อเสนอโครงการ เรื่อง “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล และภาคประชาสังคมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน) ในตำบล ตะเคียนปม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน” โดย นางสาวหทัยกานต์ สังขชาติ
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่มีลักษณะแตกต่างจากฝ่าย 4 ชุมชนและสังคม ของ สกว. งานวิจัยนี้ควรจะเป็นอยู่กับฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น และจะดำเนินการส่งโครงการไปที่ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

5.7 โครงการที่ 7 นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “การบริหารงานภาครัฐแบบเครือข่ายกับภาคประชาชนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัด กาญจนบุรี” โดย รศ.วราพร ศรีสุพรรณ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. งานนี้เป็นงานวิจัยแบบปฏิบัติการ มีการวิเคราะห์ตัวแสดงต่างๆมา แล้วต้องการหาคำตอบว่าจะมาเชื่อมกับ อปท.อย่างไร สิ่งที่เกิดขึ้นน่าจะเป็นเครือข่ายขับเคลื่อนนโยบายเฉพาะเรื่อง ต้องชัดเจนว่าเครือข่ายเพื่ออะไร น่าจะเลือกมาทำบางประเด็น เครื่องมือที่ใช้ น่าจะเป็นเรื่อง Policy Network วิเคราะห์ Actors ว่าใครมีอะไร ไม่มีอะไร แล้วจะมาจัดสรรร่วมกันอย่างไร

2. โจทย์วิจัยดี outputs น่าจะได้รูปแบบที่ อปท.ทำงานกับเครือข่ายภาคประชาชนได้ แต่จุดอ่อนคือ เครื่องมือยังไม่ชัด มี 2 เรื่องที่ต้องมีคือ ทำให้เกิด learning โดยเฉพาะกับ อปท. (ไม่ใช่ทำให้เสร็จแล้วเอาไปให้กิน) ต้องเกิดด้วยปฏิบัติการร่วม และเรื่อง system thinking เพราะชาวบ้านมองไม่เห็นความเชื่อมโยงที่ซับซ้อน การทำเรื่องอัตลักษณ์อย่างเดียวไม่พอ นอกจากนี้ เรื่องที่น่าสนใจคือ การมีสัญญาประชาคมที่จะยึดโยงให้ อปท.ตอบสนองต่อภาคประชาชนได้

3. โครงการนี้ดี มีประโยชน์ เพราะต้องการทำให้เกิดการทำงานแบบ networking ของ อปท. เป็นการเปลี่ยนวิธีทำงานจากการใช้กฎหมาย อำนาจการสั่งการเป็นหลัก ไปเป็นการใช้วิธีการทำงานแบบเครือข่ายอย่างน้อย อปท.ต้องมองเห็นการเคลื่อนไหวของเครือข่ายและอาศัยองค์กรเหล่านั้นมาช่วยเหลือ ไม่ใช่การสั่งแต่เป็นการไปหารือ ขอความคิดเห็น เป็น network approach เพื่อให้ อปท.กับภาคประชาชนผนึกกำลังกันได้ ประเด็นคือ ต้องชี้ชัดว่าไปทำแบบแนวร่วม เป็นพันธมิตร เป็นอิสระโดยธรรมชาติ (ไม่ใช่สั่งการ ไม่ใช่ให้เงินมา) สิ่งที่ต้องการคือ องค์กรที่สร้างขึ้นโดยภาคประชาชนโดยอิสระ ได้รับการยอมรับ จัดตั้ง และทำให้เข้มแข็ง ให้องค์กรเหล่านั้นเป็นภาคตัวแทนที่ออกเสียงได้ ผู้วิจัยต้องดูที่เครือข่ายที่เกิดขึ้นแล้วไปเน้นการเปลี่ยนแปลงที่อปท. ต้องให้ อปท.หันหน้าไปทั้งสองทางคือ ส่วนกลาง+ระบบราชการ และภาคประชาชน ต้องไปช่วยแก้ปัญหาของการเดินคนละทางของภาคประชาชนกับ อปท. ควรทำให้เครือข่ายมีแผน Protocol เอาไว้ ให้เป็นทิศทางทางยุทธศาสตร์ที่ทำให้เครือข่ายมีจุดหมายที่จะตรวจสอบและวิพากษ์นักการเมืองท้องถิ่นได้ (อสม.เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี เป็นส่วนขยายของอำนาจรัฐส่วนกลาง ที่จริงต้องไปขึ้นกับคนในท้องถิ่น)

5.8 โครงการที่ 8 นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “การศึกษากระบวนการจัดการภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและแนวทางการพัฒนาศักยภาพประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมบริหารจัดการภัยพิบัติ” โดย อาจารย์วรารณ ศรีบุญ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. โจทย์วิจัยเน้นไปทางการจัดการภัยพิบัติกับการมีส่วนร่วมทำให้งานวิจัยมีขอบเขตที่กว้างมากเกินไป

2. ควรจะตัดโจทย์วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมออกไป

ดร.กนต์ธีร์ นุชสุวรรณ ผู้ช่วยผู้ประสานงานโครงการ

1. มีความคิดเห็นเรื่องเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ควรจะอธิบายว่าจะใช้เครื่องมือแบบไหนบ้าง
2. ให้ผู้วิจัยปรับปรุงโจทย์ให้โฟกัสมากขึ้น

ปิดการประชุมเวลา 18.30 น.

นางสาวจิราพร ธารรัตน์สุวรรณ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นาย/นางสาว.....

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ภาคผนวก ก

โครงการ

กำหนดการ

ชื่อโครงการ	การประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น เพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนา ตามประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนา ฯ พ.ศ.2555 ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์ สปวท. 2555
ผู้รับผิดชอบ	ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานการวิจัยเพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น (สปวท.) 2555

หลักการและเหตุผล

ด้วยศูนย์ส่งเสริมและประสานงานการวิจัยเพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น(สปวท) 2555 ได้กระตุ้นส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น ทั้งที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนักวิชาการผู้สนใจ ในประเด็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและการปกครองตนเองของท้องถิ่น ได้นำเสนอ ข้อเสนอ การวิจัยและพัฒนา ตามกรอบสาระที่กำหนด ตามประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนา ชุด โครงการการส่งเสริมการปกครองตนเองของท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ประจำปี พ.ศ.2555 บัดนี้การพิจารณาคัดเลือกดำเนินการมาถึงขั้นตอนที่สาม การนำเสนอข้อเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้เสีย โดยจัดโอกาสให้ผู้เสนอข้อเสนอโครงการวิจัย ได้นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัยต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อรับฟังความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการพิจารณาปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัย ฯ และเสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อพิจารณาให้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2555 ต่อไป ทั้งนี้เพื่อร่วมกันสร้างองค์ความรู้ที่สามารถจะใช้ประโยชน์ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่จะเกิดการปกครองตนเองของท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เสนอข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนา ได้มีโอกาสรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้เสีย
2. เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในประเด็นการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนาการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่น ด้วยงานวิจัยและพัฒนา

วิธีการดำเนินงาน

1. ผู้ได้รับการคัดเลือกนำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนา ที่ประสงค์จะขอรับทุนสนับสนุนจาก สกว.
2. นักวิชาการและผู้มีส่วนได้เสียให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาข้อเสนอโครงการ ฯ ให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
3. ผู้นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนาปรับปรุงข้อเสนอโครงการ ฯ เพื่อขอรับการสนับสนุนจาก สกว.

ผู้เข้าประชุม ประมาณ 40 คน ประกอบด้วย

1. ผู้เสนอข้อเสนอโครงการวิจัย 12 คน และผู้เสนอสำรอง 4 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถและมีความเกี่ยวข้องกับโจทย์วิจัยทั้ง 5 ด้าน
3. บุคลากรสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
4. บุคลากรศูนย์ สปวท.

วัน-เวลา-สถานที่

วันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน 2555 เวลา 08.00 – 17.00 น. ณ ห้องประชุมสายธาร ชั้น 5 โรงแรมแกรนด์
ทาวเวอร์ อินน์ พระราม 6 กรุงเทพมหานคร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลงานวิจัยและพัฒนาจะสามารถสร้างองค์ความรู้และ ร่วมพัฒนา ความรู้ วิธีการและช่องทางการบริหาร
จัดการเพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของ
ท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

กำหนดการ

ประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น เพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนา ตามประกาศรับ
ข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนา ฯ พ.ศ.2555 ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์ สปวท. 2555

วันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน 2555 เวลา 08.00 – 17.00 น.

ณ ห้องประชุมสายธาร ชั้น 5 โรงแรมแกรนด์ ทาวเวอร์ อินน์ พระราม 6 กรุงเทพมหานคร

08.00 – 08.30 น.	ลงทะเบียน
	นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย 4 เรื่อง พร้อมรับฟังความคิดเห็น
08.30 – 09.20 น.	1. นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “แนวทางในการจัดการ
อุทกภัย : กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี”
โดย อาจารย์ไททัศน์ มาลา
รับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย คุณจาดูร อภิชาติบุตร
คุณสุชาติ โคตรทุม อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์
09.20 – 10.10 น.	2. นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “โครงการศึกษาเพื่อถอด
บทเรียนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการ
จัดการน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 กรณีศึกษากลุ่มน้ำเจ้าพระยา”
โดย ผศ.ดร.สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ
รับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย คุณจาดูร อภิชาติบุตร
คุณสุชาติ โคตรทุม อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์
10.10 – 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30 – 11.20 น.	3. นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “อำนาจหน้าที่ในการ
บริหารจัดการอุทกภัยของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการส่วน
ภูมิภาค และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา”
โดย อาจารย์ประภาพร แสงกาญจนวนิช
รับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย คุณจาดูร อภิชาติบุตร
คุณสุชาติ โคตรทุม อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์

- 11.20 – 12.10 น. 4. นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยในปี พ.ศ. 2554”
โดย รศ.ดร.ประภาพรณ อุ๋นอบ
รับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย คุณจาดูร อภิชาติบุตร
คุณสุชาติ โคตรทุม อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์
- 12.10 – 13.10 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย 4 เรื่อง พร้อมรับฟังความคิดเห็น
- 13.10 – 14.00 น. 5. นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “การบูรณาการการบริหารจัดการแม่น้ำลี้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหากล้งแล้งและน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดลำพูน เขต 2”
โดย อาจารย์ ดร.ภราดร สุริพงษ์
รับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย คุณสุชาติ โคตรทุม
อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์
- 14.00 – 14.50 น. 6. นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและภาคประชาสังคมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน) ในตำบลตะเคียนปม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน”
โดย นางสาวหทัยกานต์ สังขชาติ
รับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย คุณสุชาติ โคตรทุม
อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์
- 14.50 – 15.10 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 15.10 – 16.00 น. 7. นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “การบริหารงานภาครัฐแบบเครือข่ายกับภาคประชาชนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี” โดย รศ.วราพร ศรีสุพรรณ

รับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย คุณสุชาติ โคตรทุม
อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์

16.00 – 16.50

8. นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย เรื่อง “การศึกษากระบวนการ
จัดการภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและแนวทางการ
พัฒนาศักยภาพประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมบริหารจัดการภัย
พิบัติ” โดย อาจารย์ยรรภรณ์ ศรีบุญ

รับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย คุณสุชาติ โคตรทุม
อ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น

วันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน 2555

ณ ห้องประชุมสายธาร ชั้น 5 โรงแรมแกรนด์ ทาวเวอร์ อินน์ พระราม 6 กรุงเทพมหานคร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1	ศ. (พิเศษ) ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์	ประธานมูลนิธิสถาบันพัฒนาสยาม
2	นายจาตุร อภิชาติบุตร	อดีตรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
3	อาจารย์ ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4	นายสุชาติ โคตรทุม	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

นักวิจัยภายใต้โครงการศูนย์ สปวท.

5	อาจารย์ไพฑิสน์ มาลา	หัวหน้าโครงการแนวทางในการจัดการอุทกภัย : กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี
6	ผศ.ดร.สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ	หัวหน้าโครงการโครงการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 กรณีศึกษาลุ่มน้ำเจ้าพระยา
7	ดร.วิระกุล ชายผา	นักวิจัยโครงการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 กรณีศึกษาลุ่มน้ำเจ้าพระยา
8	คุณสิปปภาส บุญรักษา	นักวิจัยโครงการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 กรณีศึกษาลุ่มน้ำเจ้าพระยา
9	อาจารย์ประภาพร แสงกาญจนวนิช	หัวหน้าโครงการอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการอุทกภัยของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา
10	คุณรัตนา ทองย้อย	นักวิจัยโครงการอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการอุทกภัยของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา
11	รศ.ประภาพรพรณ อุ่นอบ	หัวหน้าโครงการการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยใน ปี พ.ศ. 2554

12	คุณวิระวรรณ ฉันทะกุล	นักวิจัยโครงการการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยใน ปี พ.ศ. 2554
13	คุณณภัทร ประภาสุชาติ	นักวิจัยโครงการการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยใน ปี พ.ศ. 2554
14	คุณธีระพันธ์ อินต๊ะปาน	นักวิจัยโครงการการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยใน ปี พ.ศ. 2554
15	คุณธภัทร พงษ์ปาน	นักวิจัยโครงการการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยใน ปี พ.ศ. 2554
16	คุณหทัยกานต์ สังขชาติ	หัวหน้าโครงการบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน) ในตำบลตะเคียนปม อำเภอฟุ่่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
17	คุณสำราญ พงฟู	นักวิจัยโครงการบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน) ในตำบลตะเคียนปม อำเภอฟุ่่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
18	คุณปิ่นคำ ปืดแค	นักวิจัยโครงการบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน) ในตำบลตะเคียนปม อำเภอฟุ่่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
19	รศ.วราพร ศรีสุพรรณ	หัวหน้าโครงการการบริหารงานภาครัฐแบบเครือข่ายกับภาคประชาชนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี
20	อาจารย์วราภรณ์ ศรีบุญ	หัวหน้าโครงการการศึกษากระบวนการจัดการภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและแนวทางพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมบริหารจัดการ ภัยพิบัติ

21	อาจารย์ ดร.อภิรัตน์ อุดมทรัพย์	นักวิจัยโครงการการศึกษากระบวนการจัดการภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและแนวทางพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมบริหารจัดการ ภัยพิบัติ
22	อาจารย์ทิพย์วรรณ จุลิรัชนิกร	นักวิจัยโครงการการศึกษากระบวนการจัดการภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและแนวทางพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมบริหารจัดการ ภัยพิบัติ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

23	ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย	รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
24	นางสาวเบญญาภา มารินทร์	เจ้าหน้าที่สนับสนุนโครงการ

โครงการศูนย์ สปวท.

25	รศ.สุรัสวดี หุ่นพยนต์	ผู้ประสานงานโครงการ
26	ดร.กนต์ธีร์ นุชสุวรรณ	ผู้ช่วยผู้ประสานงานโครงการ
27	ผศ.ดร.ทวิดา กมลเวชช	ผู้ช่วยผู้ประสานงานโครงการ
28	นางสาวจิราพร ธารรัตน์สุวรรณ	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ
29	นางสาวพิชญ์ชญา สุนทรแตร	เจ้าหน้าที่บัญชีโครงการ
30	นางสาวพิชญพร จำปาทอง	เจ้าหน้าที่การเงินโครงการ
31	นางสาวบงกช ใจสุข	ผู้ช่วยนักวิจัย (โท)

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น

วันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน 2555

ณ ห้องประชุมสายธาร ชั้น 5 โรงแรมแกรนด์ ทาวเวอร์ อินน์ พระราม 6 กรุงเทพมหานคร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1	ศ. (พิเศษ) ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์	ประธานมูลนิธิสถาบันพัฒนาสยาม
2	นายจาตุร อภิชาติบุตร	อดีตรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
3	อาจารย์ ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4	นายสุชาติ โคตรทุม	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

นักวิจัยภายใต้โครงการศูนย์ สปวท.

5	อาจารย์ไพฑิสน์ มาลา	หัวหน้าโครงการแนวทางในการจัดการอุทกภัย : กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี
6	ผศ.ดร.สุขุมวิทย์ ไสยโสภณ	หัวหน้าโครงการโครงการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 กรณีศึกษาลุ่มน้ำเจ้าพระยา
7	ดร.วิระกุล ชายผา	นักวิจัยโครงการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 กรณีศึกษาลุ่มน้ำเจ้าพระยา
8	คุณสิปปภาส บุญรักษา	นักวิจัยโครงการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 กรณีศึกษาลุ่มน้ำเจ้าพระยา
9	อาจารย์ประภาพร แสงกาญจนวนิช	หัวหน้าโครงการอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการอุทกภัยของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา
10	คุณรัตนา ทองย้อย	นักวิจัยโครงการอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการอุทกภัยของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา
11	รศ.ประภาพรพรณ อุ่นอบ	หัวหน้าโครงการการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยใน ปี พ.ศ. 2554

- 12 คุณวิระวรรณ ฉันทะกุล นักวิจัยโครงการการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยใน ปี พ.ศ. 2554
- 13 คุณณภัทร ประภาสุชาติ นักวิจัยโครงการการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยใน ปี พ.ศ. 2554
- 14 คุณธีระพันธ์ อินต๊ะปาน นักวิจัยโครงการการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยใน ปี พ.ศ. 2554
- 15 คุณธภัทร พงษ์ปาน นักวิจัยโครงการการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยใน ปี พ.ศ. 2554
- 16 คุณหทัยกานต์ สังขชาติ หัวหน้าโครงการบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน) ในตำบลตะเคียนปม อำเภอฟุ่่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
- 17 คุณสำราญ พงฟู นักวิจัยโครงการบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน) ในตำบลตะเคียนปม อำเภอฟุ่่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
- 18 คุณปิ่นคำ ปืดแค นักวิจัยโครงการบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน) ในตำบลตะเคียนปม อำเภอฟุ่่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
- 19 รศ.วราพร ศรีสุพรรณ หัวหน้าโครงการการบริหารงานภาครัฐแบบเครือข่ายกับภาคประชาชนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี
- 20 อาจารย์วราภรณ์ ศรีบุญ หัวหน้าโครงการการศึกษากระบวนการจัดการภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและแนวทางพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมบริหารจัดการ ภัยพิบัติ

21	อาจารย์ ดร.อภิรัตน์ อุดมทรัพย์	นักวิจัยโครงการการศึกษากระบวนการจัดการภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและแนวทางพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมบริหารจัดการ ภัยพิบัติ
22	อาจารย์ทิพย์วรรณ จุฬารัตน์	นักวิจัยโครงการการศึกษากระบวนการจัดการภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและแนวทางพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมบริหารจัดการ ภัยพิบัติ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

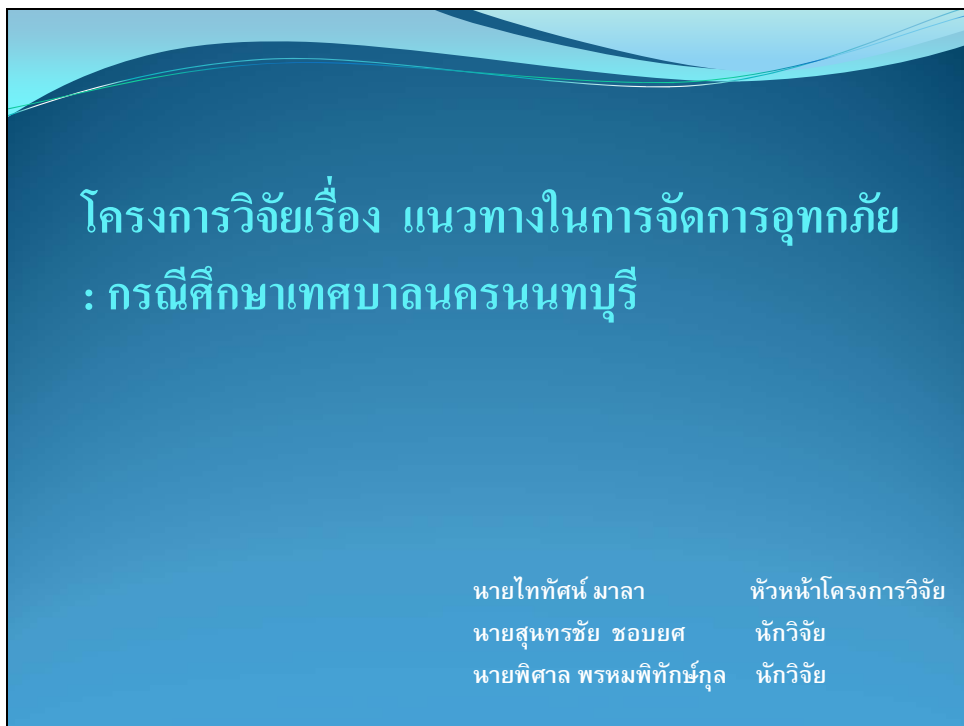
23	ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย	รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
24	นางสาวเบญญาภา มารินทร์	เจ้าหน้าที่สนับสนุนโครงการ

โครงการศูนย์ สปวท.

25	รศ.สุรัสวดี หุ่นพยนต์	ผู้ประสานงานโครงการ
26	ดร.กนต์ธีร์ นุชสุวรรณ	ผู้ช่วยผู้ประสานงานโครงการ
27	ผศ.ดร.ทวิดา กมลเวชช	ผู้ช่วยผู้ประสานงานโครงการ
28	นางสาวจิราพร ธารรัตน์สุวรรณ	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ
29	นางสาวพิชญ์ชญา สุนทรแดร	เจ้าหน้าที่บัญชีโครงการ
30	นางสาวพิชญพร จำปาทอง	เจ้าหน้าที่การเงินโครงการ
31	นางสาวบงกช ใจสุข	ผู้ช่วยนักวิจัย (โท)

ภาคผนวก ค
เอกสารการนำเสนอ
ข้อเสนอโครงการ
จำนวน 8 เรื่อง

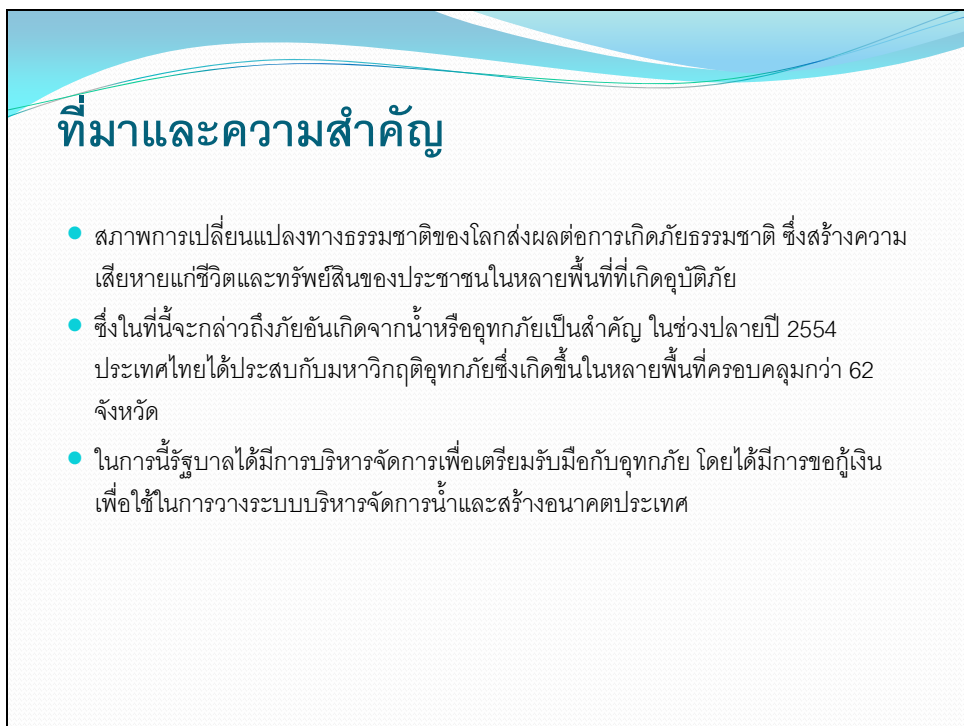
Slide 1

โครงการวิจัยเรื่อง แนวทางในการจัดการอุทกภัย : กรณีศึกษาเทศบาลนครนันทบุรี

นายไททัศน์ มาลา	หัวหน้าโครงการวิจัย
นายสุทรชัย ชอบยศ	นักวิจัย
นายพิศาล พรหมพิทักษ์กุล	นักวิจัย

Slide 2

ที่มาและความสำคัญ

- สภาพการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของโลกส่งผลต่อการเกิดภัยธรรมชาติ ซึ่งสร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหลายพื้นที่ที่เกิดอุทกภัย
- ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงภัยอันเกิดจากน้ำหรืออุทกภัยเป็นสำคัญ ในช่วงปลายปี 2554 ประเทศไทยได้ประสบกับมหาวิฤตอุทกภัยซึ่งเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ครอบคลุมกว่า 62 จังหวัด
- ในการนี้รัฐบาลได้มีการบริหารจัดการเพื่อเตรียมรับมือกับอุทกภัย โดยได้มีการขอกู้เงินเพื่อใช้ในการวางระบบบริหารจัดการน้ำและสร้างอนาคตประเทศ

Slide 3

ที่มาและความสำคัญ (ต่อ)

- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ถือได้ว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่มีภารกิจสำคัญในการจัดการกับภัยพิบัติเป็นเนื่องจากหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และถูกกำหนดให้มีอำนาจและหน้าที่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- เทศบาลนครนนทบุรีซึ่งมีสภาพภูมิศาสตร์ที่แวดล้อมด้วยแม่น้ำคูคลองมีแนวทางในการบริหารจัดการน้ำอย่างไรจึงสามารถรักษาเมืองและป้องกันสาธารณภัยแก่ประชาชนได้ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความน่าสนใจจึงเป็นที่มาของการศึกษาครั้งนี้

Slide 4

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการกับปัญหาอุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรี
- เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการจัดการอุทกภัยเทศบาลนครนนทบุรี
- เพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดการอุทกภัยอย่างยั่งยืน

Slide 5

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

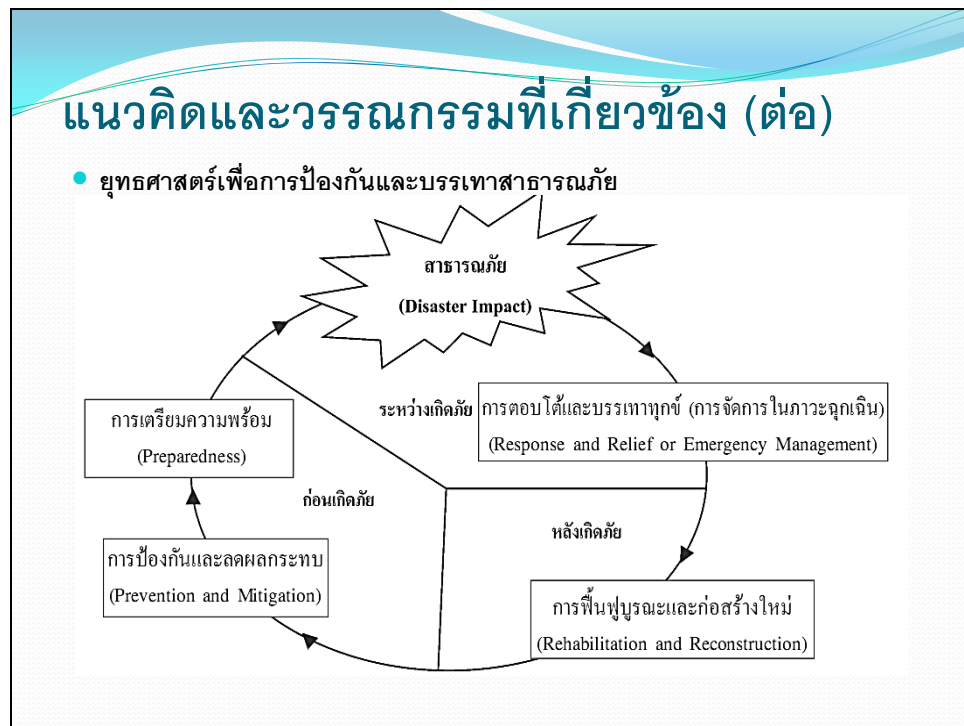
- อุทกภัย : ความหมาย นิยาม และขอบข่าย
 - หมายถึง เหตุการณ์ที่มีน้ำท่วมพื้นดินสูงกว่าระดับปกติ ทั้งนี้ชนิดของอุทกภัยสามารถแบ่งได้สองลักษณะ
 - น้ำท่วมขัง/น้ำล้นตลิ่ง (Inundation/Over bank flow)
 - น้ำท่วมฉับพลัน (Flash Flood)

Slide 6

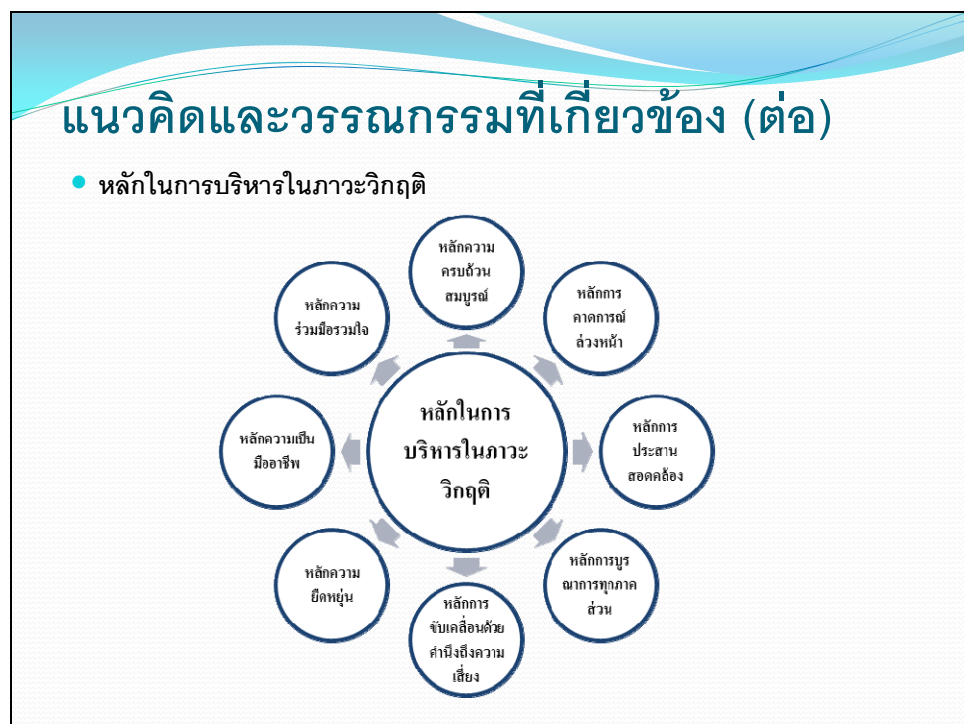
แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

- การจัดการสาธารณภัย ภัยพิบัติ อุทกภัย
 - แผนการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินของท้องถิ่นกรอบการประเมินที่ควรนำไปใช้ 4 ส่วน ได้แก่
 - นโยบายการเตรียมการ Preparedness Policies
 - นโยบายการบรรเทา Mitigation Policies
 - นโยบายการรับมือ Response Policies
 - นโยบายการฟื้นฟูสภาพ Recovery Policies

Slide 7

Slide 8

Slide 9

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

- หลักการจัดการภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพ คือ ทุกหน่วยงานประสานงานร่วมด้วยหลักประสิทธิภาพ
 - ศักยภาพของหน่วยงานเดียว
 - มิติด้านของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคนิค (Technical Infrastructure)
 - มิติด้านความยืดหยุ่นองค์กร (Organizational Flexibility)
 - มิติด้านการเปิดกว้างทางวัฒนธรรม (Cultural Openness)
 - กระบวนการเครือข่ายการทำงานระหว่างภาครัฐ
 - เครือข่ายการทำงานระหว่างภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ
 - การสร้างเครือข่ายทางสังคมของชุมชน
 - การสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองและปรับตัวต่อสถานการณ์ได้

Slide 10

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ความพร้อมในการรับมือภัยพิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ
- การจัดการอุทกภัยโดยชุมชน: กรณีศึกษาเชิงคุณภาพ หมู่บ้านชนในกาตีสถาการณ์รัฐประชาชนบังกลาเทศ
- การรับรู้และการปรับตัวของประชาชนบ้านน้ำก้อภายหลังเกิดภัยพิบัติจากอุทกภัย ในปี พ.ศ. 2544

Slide 11

ประเด็นหรือโจทย์ในการวิจัย

- ปัจจัยใดที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการอุทยานของเทศบาลนครนนทบุรี
- การดำเนินการในช่วงวิกฤตอุทยานเทศบาลนครนนทบุรี มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไร
- การจัดการ และแนวทางที่ควรจะเป็นในการบริหารจัดการอุทยานอย่างยั่งยืนควรเป็นอย่างไร

Slide 12

แนวทาง/วิธีการทำงานและระเบียบวิธีวิจัย

- ขอบเขตในการศึกษา
 - ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดการอุทยานของเทศบาลนครนนทบุรี ในปีพ.ศ. 2554 เท่านั้น
 - ประเด็นที่ศึกษาจะเน้นไปที่ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการกับปัญหาอุทยาน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอุทยานและเสนอแนะแนวทาง ในการจัดการอุทยานอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นการถอดบทเรียนในการจัดการอุทยานและเป็นประโยชน์ในการจัดการภัยพิบัติที่พร้อมจะเกิดขึ้นได้เสมอ
 - ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 5 เดือน (กลางเดือนมีนาคม 2555 - เดือนสิงหาคม 2555)

Slide 13

แนวทาง/วิธีการทำงานและระเบียบวิธีวิจัย (ต่อ)

- **ระเบียบวิธีวิจัย**
 - การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research)
 - การสัมภาษณ์ หรือสอบถามความเห็นผู้เกี่ยวข้อง (In-depth Interview)
 - การสัมภาษณ์และการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

Slide 14

แนวทาง/วิธีการทำงานและระเบียบวิธีวิจัย (ต่อ)

- **การวิเคราะห์ข้อมูล**
 - ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจาก
 - การค้นคว้าผ่านเอกสาร (Documentary Study)
 - จัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
 - วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview)

ด้วยการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction)

ผลที่คาดว่าจะได้รับและแนวทางในการ นำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

- ทราบถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการกับปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการจัดการอุทกภัย
- ทราบแนวทางในการเตรียมการเพื่อบริหารจัดการอุทกภัย

Slide 1

โครงการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการน้ำท่วม ปีพ.ศ. 2554
: กรณีศึกษาลำพูนนำเจ้าพระยา

**การนำเสนอโครงการวิจัย
ประจำปีงบประมาณ 2555**

นำเสนอต่อ
ศูนย์ส่งเสริมและประสานงานการวิจัยเพื่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น(สพท.)
สถาบันพัฒนาศยาม

ผู้นำเสนอ
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Slide 2

คณะนักวิจัย/ที่ปรึกษา

ก. นักวิจัยหลัก	นักวิจัย 6 คน
- หัวหน้าโครงการ	ผศ.ดร.สุชุมวิทย์ ไสยโสภณ
- นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ภาวะผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมและกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน และการตอบทเรียน (ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น)	ดร.วีระกุล ขายผา
- นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้าน การบริหารจัดการองค์กร ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการวิจัยเชิงคุณภาพ	รศ.ดร.ประสิทธิ์ ประครองศรี
- นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ การจัดการและการคำนวณค่าใช้จ่าย	รศ.ดร.อภิรักษ์ จันทะนี
- นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ การจัดการและการคำนวณค่าใช้จ่าย และสิ่งแวดล้อม	ดร.ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร
- นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวิจัย การศึกษาและปริมาณวิเคราะห์	ดร.สิทธิชัย สอนสุภี
- นักวิจัยผู้ช่วย นักปฏิบัติการศึกษาเชิงคุณภาพในชุมชนนักปฏิบัติ	นายสิปภาส บุญรักษา
- นักวิจัยผู้ช่วย นักปฏิบัติการศึกษาเชิงคุณภาพในชุมชนนักปฏิบัติ	นายกิตติพงษ์ สมชอบ

Slide 3

ความสำคัญและความเป็นมา

1. สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ มีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลจากการพัฒนากิจกรรมด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ได้ส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจและการดำเนินงานร่วมกับรัฐในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับการคุ้มครองคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี
3. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองรวมถึงทุนทางสังคมของชุมชนที่ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศ
4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้กำหนดให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนแผนฯ และมีการนำทุนทางสังคมมาใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับชุมชนและท้องถิ่น ควบคู่กับการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในทุกระดับ

Slide 4

ความสำคัญและความเป็นมา(ต่อ)

5. แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550-2554 ก็ได้กำหนดกลยุทธ์ให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสร้างภูมิปัญญาร่วมกันของภาคต่าง ๆ เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมให้ประชาชนและภาคที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการ มีการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อมอย่างทั่วถึง เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ภายใต้ภูมิปัญญา สร้างกระแสสิ่งแวดล้อม โดยให้ความรู้ที่เน้นผลกระทบต่อสุขภาพ การดำรงชีพ และเป็นฐานประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน การสร้างฐานพลังประชาชนและเครือข่ายเฝ้าระวังและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ และการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ
6. ชุมชนท้องถิ่น ถือได้ว่าเป็นภาคประชาสังคมที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูและบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
7. ชุมชนมีการพัฒนาตนเองเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และแสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดการความรู้ของชุมชน (Knowledge management) ที่มีการสร้างองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติอย่างแท้จริงจากผู้นำที่หลากหลาย เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนาองค์ความรู้ของชุมชนที่สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรม และเงื่อนไขของชุมชนนั้น ๆ หรือที่เรียกว่า ชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practices: CoPs)

Slide 5

ความสำคัญและความเป็นมา(ต่อ)

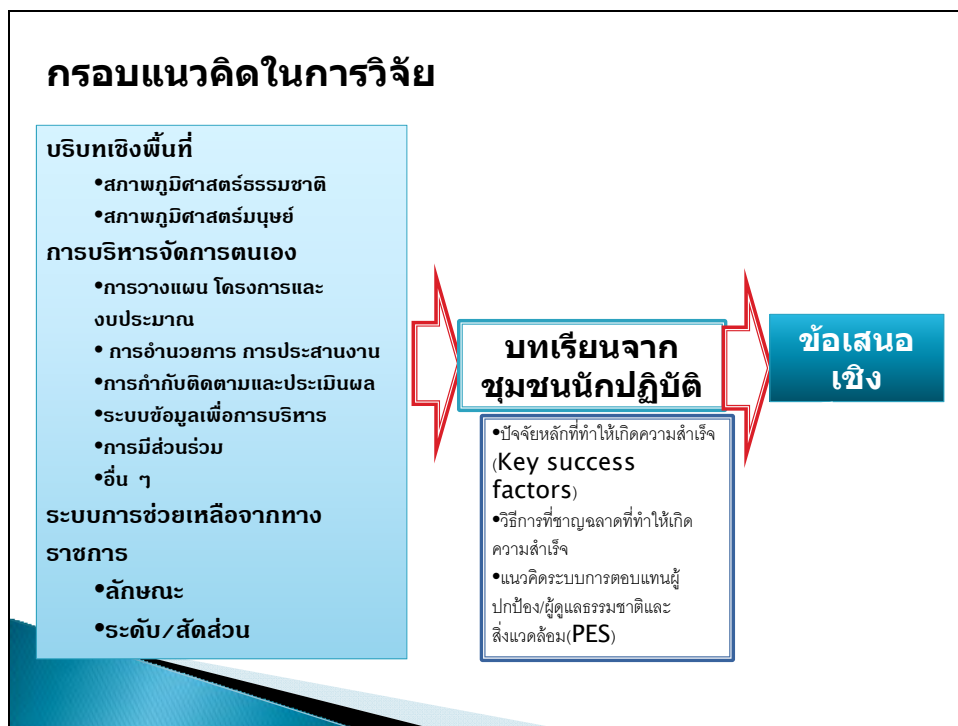
8. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (Decentralization) ทำให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่อยู่ภายใต้กรอบเขตพื้นที่ของตนและมุ่งเน้นกิจกรรมเพื่อพัฒนาตามขอบเขตเขตพื้นที่
9. บทเรียนอุทกภัยน้ำท่วมปี พ.ศ.2554 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นถือว่าสำคัญเป็นอย่างมากโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบบริหารจัดการครบวงจร และถือว่าเป็นบทพิสูจน์การพึ่งพาตนเอง ชุมชนนักปฏิบัติ จำเป็นต้องมีการถอดบทเรียนในความสำเร็จ
10. การแสวงหาแนวทางการจัดสรรค่าตอบแทนให้กับชุมชน หรือผู้ที่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (Payments for Ecosystem Services: PES) มาสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม ในการจัดการกับวิกฤติทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ภายใต้กรอบเขตพื้นที่ ในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นการพึ่งพาตนเองและการอยู่ร่วมกัน อย่างยั่งยืนต่อไป

Slide 6

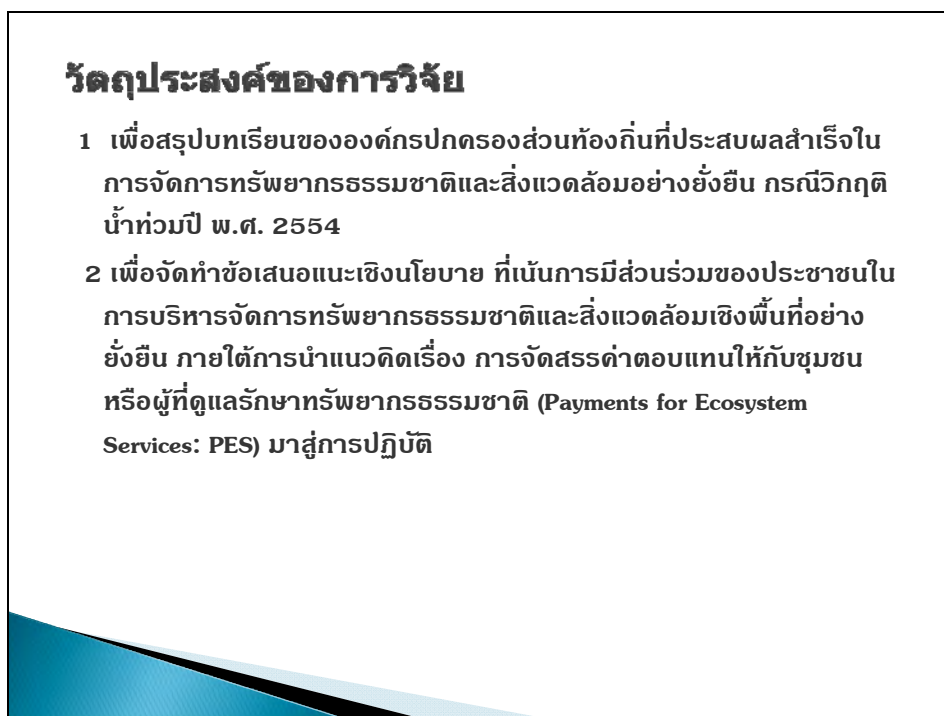
โจทย์วิจัย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการกับวิกฤติน้ำท่วม ปีพ.ศ. 2554 ในลุ่มน้ำเจ้าพระยา มีบทเรียนอย่างไร
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการปกป้อง ควรจ่ายค่าชดเชยให้กับผู้ปกป้อง หรือผู้ที่รับความเสียหายจากน้ำท่วม หรือไม่ ในกรณีใดบ้าง
3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีวิกฤติน้ำท่วมปี พ.ศ. 2554 ภายใต้การนำแนวคิดเรื่อง การจัดสรรค่าตอบแทนให้กับชุมชน หรือผู้ที่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (Payments for Ecosystem Services: PES) มาสู่การปฏิบัติ มีแนวทางอย่างไร

Slide 7

Slide 8

Slide 9

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. บทเรียนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นนักปฏิบัติในการจัดการกับวิกฤติน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554 จะเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ หรือเป็นบทเรียนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
2. ได้แนวทางในเชิงนโยบายเพื่อผลักดันการนำแนวคิดเรื่องการจัดสรรค่าตอบแทนให้กับชุมชน หรือผู้ที่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (**Payments for Ecosystem Services: PES**) มาสู่การปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การพึ่งตนเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม
3. สามารถนำตัวแบบ(Model) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักปฏิบัติมาเป็นต้นแบบเพื่อเผยแพร่ และเป็นแบบสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และเป็นแบบ(Model) สำหรับเปรียบเทียบเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

Slide 10

ขอบเขตของการวิจัย

เรื่อง/ประเด็นศึกษา

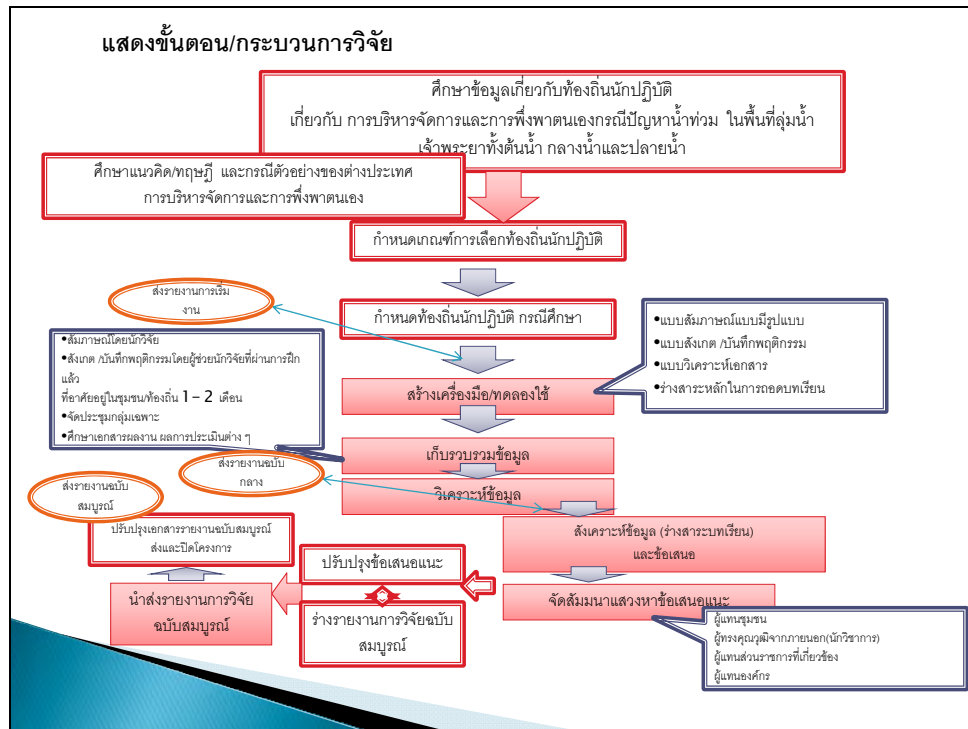
- ▶ การศึกษาสภาพปัจจุบันเชิงพื้นที่ทั้งด้านภูมิศาสตร์ธรรมชาติและภูมิศาสตร์มนุษย์
- ▶ การถอดบทเรียน ของความสำเร็จตามกรอบการถอดบทเรียนชุมชนนักปฏิบัติ
- ▶ ระบบ และข้อเสนอการตอบแทนผู้มีส่วนร่วมในการจัดการ

หน่วยศึกษา

- ▶ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการกับวิกฤติน้ำท่วม

พื้นที่

- ▶ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ดัดเลือกพื้นที่ต้นน้ำและปลายน้ำ พื้นที่ละ 1 กรณี

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยใช้ทั้งวิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพ

1) วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ประกอบด้วย

(1) การค้นคว้าเอกสาร (Documentary Research)

(2) การสัมภาษณ์แบบทึ่งลึก (In-depth Interview)

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย (1) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ภาค (3) ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ (4) ผู้แทนภาคประชาชน/ผู้นำทางจิตวิญญาณ (5) ผู้รู้ในท้องถิ่นและองค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ

(3) การสนทนากลุ่ม (Group Discussion) ในการจัดทำแบบสอบถามศึกษาสภาพการการ

จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวิถีชีวิตชุมชน

(4) การจัดเวทีประชาคมท้องถิ่นแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group)

โดยจัดชั้นภายในท้องถิ่นที่ศึกษาวิจัย กับกลุ่มที่เห็นว่ามีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ

(5) การศึกษาเชิงทดสอบ (Test Study) โดยจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (workshop) ให้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบรูปแบบ/วิธีการ และ
 การเข้าถึงข้อมูลในรูปแบบที่เอื้ออำนวยให้แก่ประชาชนได้รับทราบอย่างรอบรู้ พร้อมทั้งยังนำเสนอและ
 หารือให้ผู้เข้ามาสนับสนุนทางเชิงปฏิบัติการด้วยกรณีพิจารณาการทบทวน ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ และ
 เพิ่มเติมผลการศึกษา นายวรวิทย์ เนื้อหาสาระที่เป็นรางวัลองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและบทบาทชุมชน โดย
 เน้นการลดละทิ้ง แนวทางการจัดการน้ำท่วมในปี พ.ศ.2554 เป็นกรณีศึกษา

Slide 13

วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)

2) วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ใช้แบบสอบถามศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและ
การบริหารจัดการ กรณีน้ำท่วมและกรณี ปี 2554

Slide 14

แนวคิด/หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่ ชุมชน/ท้องถิ่น

แนวคิดและหลักเกณฑ์ การเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตามข้อกำหนด มีการ
กำหนดเกณฑ์พิจารณา เพื่อให้ได้ชุมชนได้พื้นที่ที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดใน
การศึกษาวิจัย

1. เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลงานเด่นเป็นที่ประจักษ์
2. มีลักษณะความสมบูรณ์เชิงระบบในพื้นที่
3. มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ มีสภาพธรรมชาติและสังคม/วัฒนธรรม เด่น
4. มีความสมบูรณ์ขององค์ประกอบทางการบริหารจัดการ คือมีแผน/เป้าหมาย มีการ
ดำเนินการ และมีการติดตามประเมิน/รายงานสู่สาธารณะ
5. เป็นพื้นที่มีลักษณะเฉพาะที่เชื่อมโยงกับปัญหา ที่เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาการบริหาร
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีน้ำท่วมปี พ.ศ. 2554
6. ชุมชน/พื้นที่ดังกล่าวยังไม่มีกรอบบทเรียนโดยตรง
7. ประโยชน์ที่จะได้จากการศึกษามากพอที่จะประยุกต์ใช้ประโยชน์สำหรับพื้นที่ส่วน
ใหญ่ที่เป็นปัญหา
8. คณะผู้วิจัยสามารถเข้าทำการศึกษาได้เต็มที่ ตามการออกแบบการศึกษาที่จัดเตรียม
ไว้
9. คณะผู้วิจัยสามารถจัดงบประมาณวิจัยเสริมในกรณีที่จะสามารถเพิ่มประโยชน์ของ
ผลการวิจัย และเป็นประโยชน์ทางอ้อมกับศูนย์วิจัยฯ และหน่วยงาน

Slide 15

ขั้นตอนการคัดเลือกชุมชนที่ศึกษา

- ขั้นตอนที่ 1** ศึกษาเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักปฏิบัติ ที่กระจายอยู่ในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ในพื้นที่ปลายน้ำและต้นน้ำ ที่มีผลงานเด่น เป็นประจักษ์
- ขั้นตอนที่ 2** การคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4-5 แห่งตามลักษณะพื้นที่ลุ่มน้ำ และเข้า ศึกษาเพื่อตรวจสอบรายละเอียดของคุณลักษณะและ ความเป็นนักปฏิบัติ
- ขั้นตอนที่ 3** เมื่อได้ชุมชนเป้าหมายครบจำนวนจึงทำการคัดเลือก กลุ่มตัวอย่าง การเลือกพื้นที่โครงการเป็นลุ่มน้ำเจ้าพระยา มีความเหมาะสม และทำหลายประการ และเป็นพื้นที่ ที่มี ปัญหาจากวิกฤติน้ำท่วมในปี พ.ศ.2554 ด้วย

Slide 16

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือ ทั้งที่ใช้ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่แบบบันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์ห้อยลิข แบบ ประกอบการประชุมสนทนากลุ่ม และร่างสาระในการบันทึก ภาพสถานที่และเหตุการณ์ จากกรณีศึกษาชุมชนนักปฏิบัติที่เคย ได้ศึกษาและทดลองใช้ก่อนการใช้อยจริง แบบสอบถามข้อมูลเชิงปริมาณ ประยุกต์จากเครื่องมือที่เคยใช้กับ กรณีศึกษาที่เป็นประสบการณ์ของศูนย์วิจัยฯและผู้วิจัย

Slide 17

สาระสำคัญในการถอดบทเรียน

1. สภาพปัจจุบันของท้องถิ่น สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมนอก ชุมชน/ท้องถิ่น ทั้งที่เป็นสภาพธรรมชาติและสังคม/วัฒนธรรมสาระสำคัญประกอบด้วย ด้านธรรมชาติ ได้แก่ ที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พืชธรรมชาติ สัตว์ธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพการใช้พื้นที่ และปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ เชื้อชาติ/เผ่าพันธุ์ประชากร ความเชื่อและการนับถือศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา อาชีพและรายได้ การตั้งถิ่นฐานและการกระจายของประชากร และปัญหาเกี่ยวกับประชากร นอกจากนี้ยังศึกษาถึง สภาพการณ์เกี่ยวกับวิถีชีวิตและการจัดการตนเองของชุมชน
2. บทวิเคราะห์สถานภาพศักยภาพของท้องถิ่น
3. ผลงานเชิงประจักษ์
4. ระบบบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - การวางแผน โครงการและงบประมาณ
 - การอำนวยความสะดวก การประสานงาน และภาวะผู้นำ
 - การกำกับติดตามและประเมินผล
 - ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ
 - การมีส่วนร่วม ผังการมีส่วนร่วม
 - อื่น ๆ

Slide 18

สาระสำคัญในการถอดบทเรียน(ต่อ)

3. บทสรุป ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดความสำเร็จ (Key success factors)
4. วิธีการที่ชาญฉลาด(กลยุทธ์)ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ
5. แนวคิดระบบการตอบแทนผู้ปกป้อง/ผู้ดูแลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (PES)
6. ข้อเสนอเชิงนโยบายในการนำบทเรียนไปประยุกต์ใช้

Slide 19

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลดำเนินการตามลักษณะของแต่ละวิธีการโดยคณะนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีขั้นตอนที่เริ่มจากการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ลงรหัสข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows ที่ใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อบรรยายรายละเอียดของสภาพต่างๆ ที่เกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ตลอดจนอธิบายสภาพทั่วไปของข้อมูลที่จัดเก็บได้และคุณสมบัติทั่วไปของประชากรที่ศึกษา โดยใช้สถิติในการกระจายจำนวนและอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean)

Slide 20

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการประชุมปฐมนิเทศ การประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และเข้าใจได้ยิ่งขึ้นและจากการสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม จะใช้การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุปหรือการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ซึ่งประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์แบบอุปนัย หรือแบบเชิงประจักษ์ (Analytic Induction) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สามารถสังเกตเห็นเป็นปรากฏการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นจริงในชุมชน เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การทำกิจกรรมในชุมชน

2) การวิเคราะห์จำแนกหมวดหมู่ข้อมูล (Typological Analysis) โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อ (1) ทำการจำแนกข้อมูลเป็นชนิด ๆ ออกเป็นหมวดหมู่หรือเป็นแต่ละเรื่องที่ศึกษา ตามที่กำหนดไว้ขอบเขต เช่น สภาพการประสบอุทกภัย/ภัยแล้ง ข้อเสนอแนะความคิดเห็น ทศนคติ เป็นต้น

Slide 21

แผนปฏิบัติการวิจัย

กิจกรรม	ช่วงเวลาดำเนินการ (วัน)							หมายเหตุ
	—	30	60	90	120	150	180	
1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนนักปฏิบัติเกี่ยวกับ NRE ในประเทศไทย รายนามนักศึกษาระดับ								
2. กำหนดเกณฑ์การเลือก								
3. คัดเลือกพื้นที่ชุมชน นักปฏิบัติ								
4. สัมภาษณ์ชุมชน กำหนดที่ตั้งจุดประสานงาน และมอบหมายงาน								
5. ส่งรายงานทีมงาน								
6. สร้างเครื่องมือทดลองใช้								
7. เก็บรวบรวมข้อมูล								
8. วิเคราะห์ข้อมูล								
9. สังเคราะห์ข้อมูล (ร่างสารบัญชีย่อยเสนอเชิงนโยบาย								
10. จัดสัมมนาแสวงหาข้อเสนอแนะ								
11. ปรับปรุงเอกสารจากข้อเสนอแนะ								
12. จัดทำร่างวิจัยฉบับสมบูรณ์และส่ง								
13. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของกรรมการ								
14. นำส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์								

Slide 22

งบประมาณการวิจัย

- ▶ งบประมาณทั้งสิ้น 400,000 บาท จำแนกเป็น
 - ค่าตอบแทนนักวิจัย 148,000 บาท
 - ค่าใช้สอย 194,700 บาท
 - ค่าวัสดุ 32,300 บาท
 - ค่าใช้จ่ายอื่น ค่าตอบแทนมหาวิทยาลัย 25,000 บาท
 - (ขอกู้จ่ายตามความเหมาะสม เพื่อความสำเร็จและคุณภาพของกระบวนการและผลงานวิจัย)

กลยุทธ์เพื่อความสำเร็จและเพิ่มคุณค่าของการวิจัย

1. การใช้เทคนิคผสมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด
ให้สามารถถอดบทเรียนที่จะนำไปประโยชน์ได้
2. การให้มีผู้ช่วยนักวิจัยที่คัดเลือกและฝึกอบรมแล้วไปประจำใน
ชุมชน/ท้องถิ่นเป้าหมาย ชุมชน/ท้องถิ่นละ 2 คนเพื่อ
ทำการศึกษาเชิงคุณภาพ และการประชุมกลุ่มเฉพาะได้อย่าง
เป็นธรรมชาติ
3. ใช้ศักยภาพและประสบการณ์ของเครือข่ายนักวิจัยลุ่มน้ำ และ
องค์กรลุ่มน้ำเป็นส่วนเสริม

Slide 1

อำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการอุทกภัยของราชการ
บริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคและองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา

Authorities of Central, Provincial and Local
Administration in Flood Management in
Songkhla Province

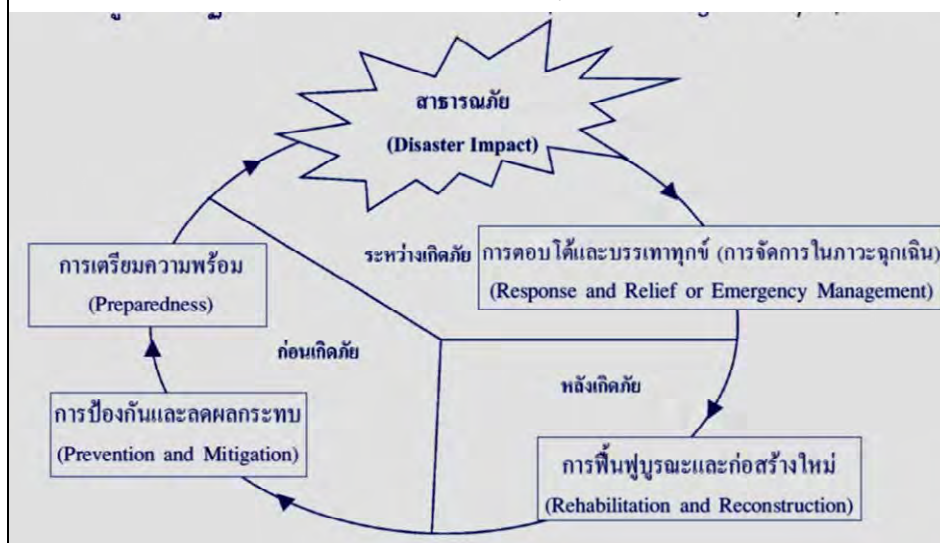
นางสาว ประภาพร แสงกาญจน์วนิช

นางสาวรัตนา ทองย้อย

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Slide 2

แผนภูมิวัฏจักรการบริหารจัดการสาธารณภัย (Disaster Management Cycle) (แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2553-2557, น.31)

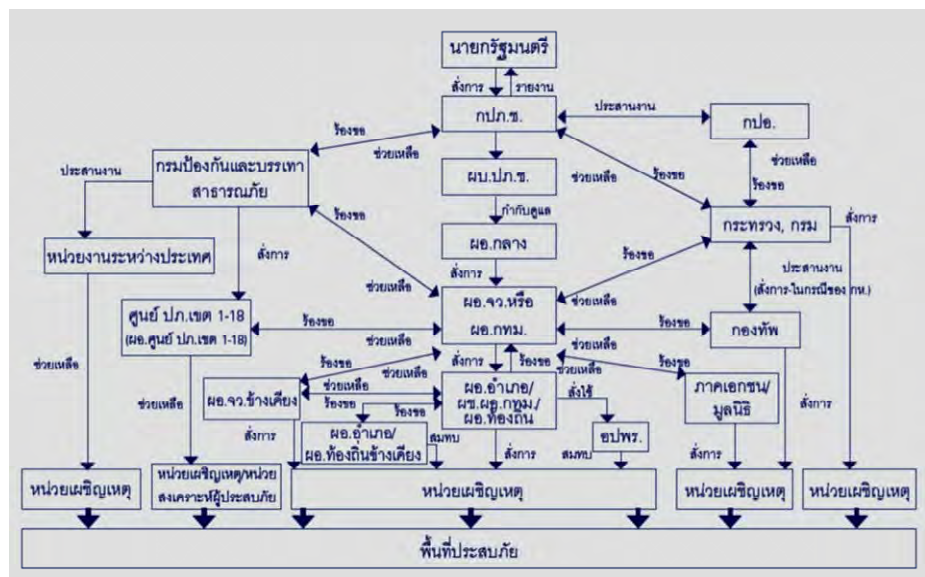

Slide 3

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐

Slide 4

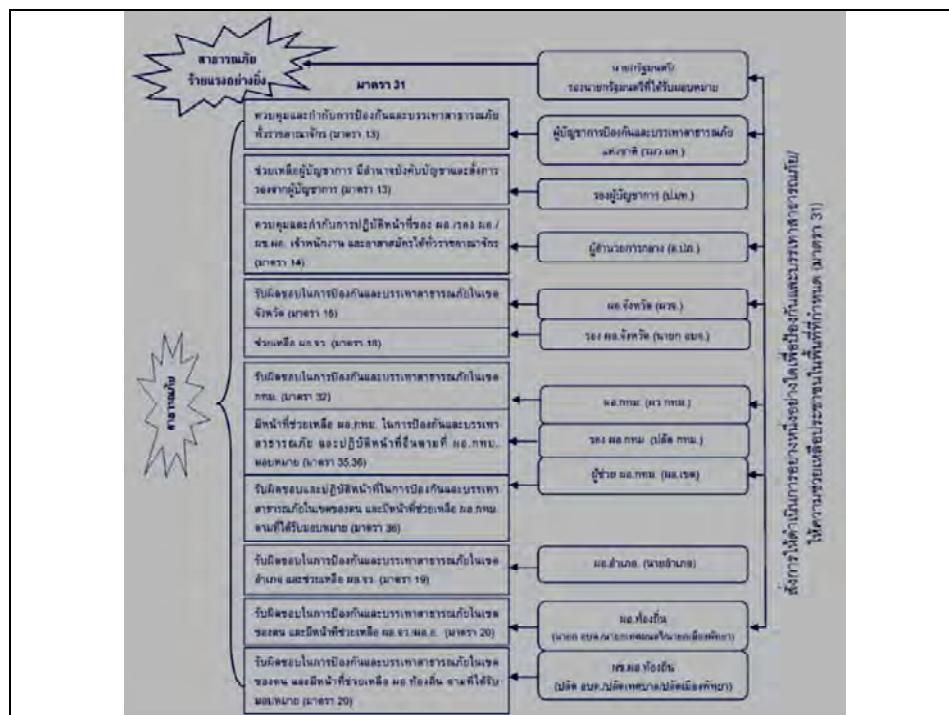
แผนภูมิแสดงการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย (แผนการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2553-2557, น.23)

Slide 5

ระดับ	ความรุนแรง	การจัดการ
1	สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วไปหรือมีขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร สามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง
2	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการในระดับ 1 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้อำนวยการจังหวัด และ/หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเข้าควบคุมสถานการณ์
3	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง หรือสาธารณภัยที่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษ	ผู้อำนวยการในระดับ 2 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้อำนวยการกลาง และ/หรือผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เข้าควบคุมสถานการณ์
4	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุมสถานการณ์

Slide 6

Slide 7

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (1)

1. ศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการอุทกภัยในพื้นที่ และกฎหมายที่ใช้บังคับเฉพาะพื้นที่
2. ศึกษาภารกิจ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงานส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอุทกภัย

Slide 8

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (2)

3. ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอุทกภัยของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย
4. ประมวลและวิเคราะห์สภาพปัญหาของกฎหมาย องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอุทกภัยเพื่อใช้ในการเสนอแนะในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศต่อไป

Slide 9

ประเด็นการวิจัย (1)

- (๑) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ กฎหมาย
อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการอุทกภัยในพื้นที่ และกฎหมายที่ใช้บังคับ
เฉพาะพื้นที่ สอดคล้องกับหลักการจัดการภัยพิบัติและหลักการลดความเสี่ยง
จากภัยพิบัติหรือไม่
- (๒) ภารกิจ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงาน
ส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับหลักการจัดการภัย
พิบัติและหลักการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติหรือไม่

Slide 10

ประเด็นการวิจัย (2)

- (๓) สภาพปัญหาของกฎหมาย องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ
อุทกภัย

Slide 11

วิธีการวิจัย (1)

- (๑) สืบค้นจากเอกสารต่างๆ ทั้งกฎหมาย บทความวิชาการ คำพิพากษาคดีของไทย ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย
- (๒) เปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย

Slide 12

วิธีการวิจัย (2)

- (๓) สัมภาษณ์หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการอุทกภัยในพื้นที่ และกฎหมายที่ใช้บังคับเฉพาะพื้นที่

Slide 13

วิธีการวิจัย (3)

(๔) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์ในการทำฐานข้อมูลและแสดงผล เช่น ขอบเขตการปกครอง กฎหมายที่ใช้บังคับในพื้นที่ ผังเมือง พื้นที่ที่น้ำท่วมซ้ำ ระดับน้ำท่วมซ้ำ จุดศูนย์อพยพถาวร/ชั่วคราว เป็นต้น

Slide 14

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับบริหารจัดการอุทกภัย ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับหลักการจัดการภัยพิบัติและหลักการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และส่งเสริมการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น (ถ้าเหมาะสม) รวมถึงเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยกลไกทางกฎหมายสำหรับพื้นที่อื่นๆ ที่ประสบอุทกภัย

Slide 15

- งบประมาณทั้งโครงการ 400,000 (สี่แสนบาทถ้วน) บาท
- ระยะเวลาดำเนินงาน 12 เดือน

Slide 16

ข้อเสนอแนะ

Slide 1

มหาวิทยาลัยมหิดล ปัญญาของแผ่นดิน
Mahidol University Wisdom of the Land

การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น : การจัดการอุทกภัยในปีพ.ศ. 2554

ประภาพรรณ อุ่นอบและคณะ
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๕

Slide 2

Mahidol University Wisdom of the Land

สถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่

- ที่ผ่านมประเทศไทยต้องเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในวงกว้าง
- อาทิเช่น พายุไต้ฝุ่นเกย์ปีพ.ศ. 2532 เหตุการณ์สึนามิในปลายปีพ.ศ. 2547 หรือ ปัญหาอุทกภัยในภาคกลางที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538-พ.ศ. 2553
- แต่ปัญหาอุทกภัยในปีพ.ศ. 2554 นั้นอาจนับเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ภัยพิบัติของประเทศครั้งที่ผ่านมา

Slide 3

Mahidol University *Wisdom of the Land*

- ภัยพิบัติเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554 และสิ้นสุดเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2555
- มีประชาชนได้รับผลกระทบแล้วมากกว่า 12.8 ล้านคน
- **ธนาคารโลก** ประเมินมูลค่าความเสียหายครั้งนี้สูงถึง 1.44 ล้านล้านบาท ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2554
- จัดให้เป็นภัยพิบัติครั้งที่สร้างความเสียหายมากที่สุดเป็นอันดับสี่ของโลก
- ผลกระทบของภัยพิบัติข้างต้นก็ยังส่งผลสืบเนื่องอยู่จน ณ ปัจจุบัน (การร้องเรียนของประชาชน)

Slide 4

Mahidol University *Wisdom of the Land*

แนวคิดหลักของการจัดการภัยพิบัติที่ผ่านมา

- การเกิดขึ้นภัยพิบัติทางธรรมชาติข้างต้น ในแนวคิดหนึ่งซึ่งเป็นกระแสหลักของสังคมมองว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยมีอาจป้องกันได้ เปรียบเสมือนชะตากรรมที่ต้องยอมรับ
- ด้วยเหตุนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่ว่าการสูญเสียชีวิต ทรัพย์สินในแต่ละครั้งซึ่งมีเป็นจำนวนมากนั้น จึงเป็นหน้าที่ของรัฐและสังคมที่จะต้องเข้าไปช่วยเหลือและบรรเทาเฉพาะหน้าเพื่อกอบกู้สถานการณ์ในพื้นที่ประสบภัยให้คืนสู่สภาวะปกติ
- จึงจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก ผู้ประสบภัยเป็นผู้ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ต้องมีผู้ไปช่วยเหลืออย่างเต็มที่

Slide 5

Mahidol University *Wisdom of the Land*

- สะท้อนได้จากการจัดการด้านงบประมาณของรัฐบาลในแต่ละปีที่ใช้จ่ายเพื่อการแก้ไข บรรเทาและฟื้นฟูความเสียหายจากภัยพิบัติมีสัดส่วนที่สูงกว่างบประมาณเพื่อการป้องกันภัยพิบัติ
- แม้ว่าจะมีงบประมาณใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก แต่ในหลายกรณียังพบว่าการดำเนินการดังกล่าวมีอาจเยียวยาผู้ประสบภัยได้อย่างเพียงพอทั่วถึงและครอบคลุมความเสียหายที่เกิดขึ้น
- จะเห็นได้จากการชุมนุมประท้วงของผู้ประสบภัยเพื่อเรียกร้องความช่วยเหลือมีปรากฏให้เห็นเป็นระยะอย่างต่อเนื่องกินระยะเวลาเป็นปี ภายหลังจากเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติสิ้นสุดลงแล้ว

Slide 6

Mahidol University *Wisdom of the Land*

- จึงทำให้เกิดแนวคิดว่า หากนำงบประมาณที่ใช้จ่ายเพื่อการแก้ปัญหาและบรรเทาทุกข์ไปใช้จ่ายในการป้องกันภัยพิบัติอย่างทั่วถึงและยั่งยืนแทน เพื่อลดความเสี่ยงและความรุนแรงที่จะได้รับจากภัยพิบัติ
- กลยุทธ์การป้องกันภัยพิบัตินั้นไม่เพียงแต่จะเป็นการประหยัดงบประมาณจำนวนมากได้แล้ว แต่ยังอาจช่วยชีวิตคนได้เป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะต้องประสบกับภัยพิบัติก็สามารถฟื้นฟูและกอบกู้ความเสียหายให้กลับคืนสู่สถานการณ์ปกติได้อย่างรวดเร็ว

Slide 7

Mahidol University *Wisdom of the Land*

แนวคิดใหม่ในการจัดการภัยพิบัติ

- แนวคิดการจัดการภัยพิบัติในปัจจุบันจึงปรับเปลี่ยนไปจากการคิด การวางแผนจัดการ และดำเนินการโดยองค์กรหรือหน่วยภาครัฐเป็นหลัก โดยมุ่งให้ความช่วยเหลืออย่างเดี่ยว (Top down)
- เป็นการคิด การวางแผนดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมโดยชุมชน (Bottom up) เป็นการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นฐาน (Community-based Disaster Risk Management: CBDRM) ในการดำเนินการป้องกัน แก้ไข บรรเทา ฟื้นฟูความเสียหายจากภัยพิบัติโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ กำหนดแนวทางแก้ปัญหาและบริหารจัดการภัย

Slide 8

Mahidol University *Wisdom of the Land*

- โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความเสี่ยงภัยของชุมชนและเพิ่มขีดความสามารถให้คนในชุมชนได้ระงับบรรเทาภัยก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ
- เหตุเพราะความเสียหายและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัตินั้นส่งผลกระทบโดยตรงกับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพ トラบไต่ที่ไม่อาจโยกย้ายชุมชนออกจากพื้นที่เสี่ยงภัยได้

Slide 9

Mahidol University *Wisdom of the Land*

- ดังนั้นการจัดการภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นฐาน จึงเป็นแนวทางที่ดีที่สุดที่คนในชุมชนพื้นที่เสี่ยงภัยจะสามารถพึ่งพาตนเอง(Self-reliance)ให้มีความปลอดภัย โดยการเตรียมตนเองและเตรียมชุมชนให้มีความพร้อมที่จะเผชิญภัยพิบัติโดยได้รับผลกระทบน้อยที่สุด หรือสามารถอยู่ร่วมกับภัยได้อย่างสงบสุขและพึ่งพาความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยที่สุด ซึ่งการทำให้ชุมชนเข้มแข็งเตรียมพร้อมป้องกันภัยเป็นการเพิ่มศักยภาพชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง

Slide 10

Mahidol University *Wisdom of the Land*

กรณีตัวอย่างของการจัดการภัยพิบัติแนวทางใหม่

- ชุมชนบ้านน้ำเค็ม ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงาที่ประสบภัยจากสึนามิ ในปีพ.ศ.2547 โดยศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย
- การบริหารจัดการน้ำและการแก้ปัญหาอุทกภัยของขบวนองค์กรชุมชนภาคกลาง 9 จังหวัด โดยการสนับสนุนของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)
- การจัดการภัยพิบัติของเครือข่ายองค์กรชุมชนและสภาองค์กรชุมชนภาคใต้ โดยการสนับสนุนของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.)

Slide 11

Mahidol University *Wisdom of the Land*

อปท.: เจือนไขสำคัญต่อความสำเร็จ ในการจัดการภัยพิบัติ

- จากการสรุปบทเรียนการจัดการภัยพิบัติของขบวนองค์กรชุมชน รวมทั้งบทเรียนจากการนำแนวคิดการจัดการภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นฐานในช่วงเวลาที่ผ่านมานั้น พบว่าปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติของชุมชนคือ การสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการภัยพิบัติกับชุมชน

Slide 12

Mahidol University *Wisdom of the Land*

บทบาทของอปท.ในการจัดการภัยพิบัติ

- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ. 2542 หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการระบอบริการสาธารณะ มาตรา 16 และมาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้อปท. มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองด้านหนึ่งคือ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อาทิเช่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น
- ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่ากฎหมายได้มอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่การจัดการภัยพิบัติในพื้นที่ของตนเองได้โดยตรงและทางอ้อมผ่านการจัดการบริการสาธารณะต่างๆ

Slide 13

Mahidol University *Wisdom of the Land*

- แต่การจัดการปัญหาภัยพิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ยังคงดำเนินไปตามแนวทางที่เป็นกระแสหลักของสังคม ที่เชื่อว่าผู้ประสบผลต้องมีคนช่วยเหลือ และการช่วยเหลือเป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐเป็นหลักซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติมากมาย เช่น กำหนดให้อำนาจในการจัดการอยู่ที่หน่วยงานของรัฐ
- ก่อให้เกิดการจัดการแบบรวมศูนย์ เนื่องจากคนส่วนใหญ่คิดว่าภัยพิบัติเป็นเรื่องเร่งด่วน หวังผลฉับพลัน เพราะฉะนั้นต้องมีการรวมศูนย์การสั่งการจึงจะได้ผลดี แต่ประสบการณ์การจัดการภัยพิบัติหลายครั้งกลับพบว่า การรวมศูนย์การจัดการโดยระบบราชการนั้นมีผลเสียมากกว่าผลดี

Slide 14

Mahidol University *Wisdom of the Land*

การจัดการปัญหาอุทกภัยในปีพ.ศ. 2554

- ปัญหาอุทกภัยในปีพ.ศ.2554 ที่ผ่านมานั้นครอบคลุมพื้นที่ประมาณครึ่งหนึ่งของประเทศ ขอบเขตการบริหารจัดการจึงกว้างขวางและซับซ้อนมาก ทำให้ยิ่งรวมศูนย์ยิ่งช้า ยิ่งผิดพลาด ยิ่งไร้ประสิทธิภาพ ยิ่งสร้างความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน
- ที่สำคัญยิ่งกว่าคือ แนวคิดที่ว่ารัฐต้องจัดการทั้งหมดนั้นได้สร้างความเคยชินว่า ประชาชนผู้ประสบภัยทำได้แค่เพียงการร้องขอให้รัฐและหน่วยงานอื่นๆมาช่วยเหลือ เมื่อมาช่วยช้าหรือมาช่วยไม่ครบ รวมทั้งมาไม่สม่ำเสมอก็ตาม ล้วนก็ถูกตำหนิต่อว่าอย่างรุนแรง ตามมาด้วยการประท้วงรัฐด้วยวิธีการและรูปแบบต่างๆ

Slide 15

Mahidol University *Wisdom of the Land*

- แต่ก็พบว่ายังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนหนึ่งที่มีแนวทางการจัดการปัญหาภัยพิบัติรูปแบบใหม่ในลักษณะเชิงรุกโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง
- เป็นการจัดการภัยพิบัติในเชิงการป้องกันที่เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นหลัก ดังนั้นเมื่อต้องเผชิญกับภัยพิบัติใดๆก็สามารถบรรเทาความรุนแรงและลดผลกระทบลงได้ รวมทั้งสามารถฟื้นฟูความเสียหายต่างๆให้กลับคืนสู่สภาพปกติได้อย่างรวดเร็ว

Slide 16

Mahidol University *Wisdom of the Land*

- นอกจากทำให้การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการสร้างพื้นที่ให้ภาคประชาชนได้มีโอกาสดำเนินการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องที่เป็นปัญหาร่วม(เรื่องสาธารณะ)ของชุมชน
- ทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทราบถึงต้องการของประชาชนในพื้นที่ซึ่งนำไปสู่ความสามารถในการจัดบริการสาธารณะให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของชุมชนได้อย่างแท้จริง

Slide 17

Mahidol University *Wisdom of the Land*

- ซึ่งหากเป็นเช่นนี้แล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะสามารถเป็นองค์กรของภาคประชาชนอย่างแท้จริง อันเป็นไปตามแนวคิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและแนวคิดด้านปกครองตนเองของท้องถิ่น ที่ต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นทำการบริหารจัดการกิจการอันเป็นเรื่องสาธารณะของท้องถิ่นด้วยตนเอง
- จึงเป็นที่มาของการวิจัยครั้งนี้ที่มุ่งศึกษาและสังเคราะห์บทเรียนการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีตัวอย่างที่ดี ว่ามีแนวทางการจัดการภัยพิบัติในเชิงรุกอย่างไร

Slide 18

Mahidol University *Wisdom of the Land*

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาการจัดการปัญหาอุทกภัยในปี 2554
- เพื่อศึกษาเงื่อนไขปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Slide 19

Mahidol University *Wisdom of the Land*

กรอบแนวคิดในการวิจัย

- แนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจ (Decentralization)
- แนวคิดเรื่องการจัดการภาวะฉุกเฉิน(Emergency management)
- แนวคิดเรื่องการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นฐาน (Community-based Disaster Risk Management: CBDRM)
- แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ในการบริหารจัดการท้องถิ่น

Slide 20

Mahidol University *Wisdom of the Land*

กรอบการถอดบทเรียนเบื้องต้น

- สภาพบริบทของชุมชน เช่น สภาพภูมินิเวศของชุมชน สภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน
- ทู่นเดิมด้านการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ผ่านมา เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น, โครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น
- สถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ(อุทกภัย)ในปีที่ผ่านมาของชุมชน เช่น ช่วงระยะเวลาในการเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ สถานการณ์และความรุนแรงของภัยพิบัติทางธรรมชาติ ผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ

Slide 21

Mahidol University *Wisdom of the Land*

กรอบการถอดบทเรียนเบื้องต้น

- กระบวนการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย
 - 1) ฐานคิด/หลักคิดเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ
 - 2) การจัดการระยะก่อนเกิดภัยพิบัติ (วัตถุประสงค์/เป้าหมายของการจัดการ, โครงสร้าง/กลไกการจัดการ, กระบวนการจัดการ, ขั้นตอนการจัดการ, การติดตามประเมินผล, ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน)
 - 3) การจัดการระยะเผชิญภัยพิบัติ
 - 4) การจัดการระยะหลังการเกิดภัยพิบัติ/ระยะฟื้นฟูบูรณะ

Slide 22

Mahidol University *Wisdom of the Land*

กรอบการถอดบทเรียนเบื้องต้น

- ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน
 - 1) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการภัยพิบัติ เช่น

ความสามารถในการหยุดสถานการณ์ของปัญหาให้กลับสู่ภาวะปกติในระยะเวลาอันสั้น, การป้องกัน ควบคุม ยับยั้งไม่ให้เกิดผลกระทบที่เกิดขึ้น (เช่น โรคและภัยสุขภาพ) แพร่กระจายออกไปในวงกว้าง
 - 2) ผลลัพธ์ทางอ้อม เช่น ระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชน, ความสัมพันธ์ระหว่างอปท.ในพื้นที่

Slide 23

Mahidol University *Wisdom of the Land*

กรอบการถอดบทเรียนเบื้องต้น

- ปัจจัยเงื่อนไขที่สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการภัยพิบัติได้บรรลุตามเป้าหมาย
 - 1) ปัจจัยภายในชุมชน เช่น ภูมิปัญญาด้านการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ, แกนนำชุมชน, ระบบความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับอปท. เป็นต้น
 - 2) ปัจจัยภายนอกชุมชน เช่น การสนับสนุนที่จำเป็น(ความรู้, งบประมาณ/สิ่งของ) จากหน่วยงานภายนอก เป็นต้น

Slide 24

Mahidol University *Wisdom of the Land*

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาระยะที่ 1 การคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่เป้าหมายในการศึกษา

เป้าหมาย ค้นหาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นตัวอย่างที่ดีของการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐาน

วิธีการ

- 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภาวะฉุกเฉิน, การจัดการภัยพิบัติ, การจัดการภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นฐาน
- 2) ทบทวนแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นพื้นที่ประสบอุทกภัยในปีพ.ศ. 2554 จากฐานข้อมูลและเอกสารรายงานที่เกี่ยวข้องของหน่วยงาน เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น
- 3) กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการจัดการปัญหาอุทกภัยโดยมีชุมชนเป็นฐาน

Slide 25

Mahidol University *Wisdom of the Land*

4) คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นที่เป้าหมายในการศึกษาโดยให้กระจายครอบคลุมตามลักษณะภูมินิเวศ กล่าวคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบริเวณพื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่กลางน้ำ และพื้นที่ปลายน้ำ พื้นที่ละ 1-2 องค์กร รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดไม่เกิน 3-6 องค์กร

ระยะเวลา 3 เดือน

Slide 26

Mahidol University *Wisdom of the Land*

การศึกษาระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งปัจจัยเงื่อนไขที่สนับสนุนการจัดการ

เป้าหมาย บทเรียนและองค์ความรู้เรื่องการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีการ 1) กำหนดกรอบการถอดบทเรียนการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Slide 27

Mahidol University *Wisdom of the Land*

2) สํารวจข้อมูลเบื้องต้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่เป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่ามีแนวทางการจัดการอุทกภัยเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งการประสานงานเบื้องต้น การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key informants) ในการถอดบทเรียนโดยให้ครอบคลุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการอุทกภัยในพื้นที่ เช่น ผู้บริหาร/ผู้ปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, แกนนำชุมชน, นักพัฒนาจากหน่วยงานภาครัฐ/องค์กรพัฒนาเอกชน เป็นต้น

3) ศึกษาข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่เป้าหมาย

4) ดำเนินการถอดบทเรียนตามกรอบการถอดบทเรียนที่กำหนดไว้โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก, การจัดสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

Slide 28

Mahidol University *Wisdom of the Land*

5) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสรุปผลตามกรอบการถอดบทเรียนเป็นรายการณศึกษา

6) วิเคราะห์ข้ามกรณีศึกษา (Cross-cases analysis) เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยมีชุมชนเป็นฐาน รวมทั้งเงื่อนไขปัจจัยที่สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นฐานได้

ระยะเวลา 7 เดือน

Slide 29

Mahidol University *Wisdom of the Land*

การศึกษาระยะที่ 3 พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยมีชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป้าหมาย รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

วิธีการ 1) จัดประชุมคณะผู้วิจัยเพื่อทบทวนผลการวิจัยและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการจัดการภัยพิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2) จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ระยะเวลา 2 เดือน

รวมระยะเวลาวิจัยตลอดทั้งโครงการ 12 เดือน

Slide 1

ข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนาฯ

“การบูรณาการการบริหารจัดการแม่น้ำลี้
เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหากภัยแล้งและน้ำท่วม
ในพื้นที่จังหวัดลำพูน เขต ๒”

โดย
นายธีรพันธ์ อินตะปาน

ศูนย์นวัตกรรมและการจัดการความรู้
วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่อยู่: 239 ถนนพหลโยธิน ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์: 053-920299 ต่อ 404 โทรสาร: 053-841814
Email: pr@kic.camt.info Website: www.kic.camt.info

Slide 2

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

- น้ำ คือ ปัจจัยสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต
- เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม คมนาคม พลังงาน
นันทนาการ การท่องเที่ยว ฯลฯ

Slide 3

สถานการณ์โลกร้อนในปัจจุบัน

ประเทศสามกัย

- กัยแล้ง
- น้ำท่วม (อุทกภัย)
- กัยหนาว

Slide 4

**คณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อวางระบบการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำ (พ.ศ. ๒๕๕๔)**

- (๑) พื้นที่ต้นน้ำมีสภาพแวดล้อมทรุดโทรม เนื่องจากการบุกรุกพื้นที่
- (๒) การบริหารจัดการน้ำในภาพรวมไม่ชัดเจนและไม่มืองค์กรที่มีอำนาจ
ในการจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมได้อย่างเบ็ดเสร็จ
- (๓) ขาดแผนหลักในการบริหารจัดการน้ำในระยะยาว ทำให้การบริหาร
จัดการน้ำขาดทิศทางที่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง ส่งผลให้
ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณที่ต่อเนื่อง
- (๔) ฐานข้อมูลยังไม่เป็นระบบและไม่ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- (๕) กฎหมายด้านน้ำยังไม่ทันสมัยและขาดความชัดเจนในการสนับสนุน
การจัดการทรัพยากรน้ำในส่วนรวม

Slide 5

อาจารย์ปราโมทย์ ไม้กลัด

“การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำต้องทำด้วยหลายยุทธศาสตร์ และหลายมาตรการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและท้องถิ่นแต่ละแห่งซึ่งมีความแตกต่างกันให้มีการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบ รวมทั้งต้องมีระบบการบริหารจัดการทั้งในระดับรัฐบาล และองค์กรภาคเอกชนต่างๆ ที่สอดคล้องกัน โดยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย”

Slide 6

ดร. เสรี ศุภราทิตย์

“การบริหารจัดการอุทกภัยในอดีต ประเทศไทยมักให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเฉพาะจุดหรือเฉพาะด้าน โดยขาดความระมัดระวังในเรื่องผลกระทบต่อชุมชนเหนือน้ำและท้ายน้ำ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพ รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับลำน้ำสาขาต่างๆ เพราะลำน้ำสาขามีบทบาทต่อความเจริญทางเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน”

Slide 7

จังหวัดลำพูน

- แบ่งการปกครองแบ่งออกเป็น ๘ อำเภอ
๕๑ ตำบล ๕๒๐ หมู่บ้าน
- มีแม่น้ำสายสำคัญ คือ แม่น้ำปิง น้ำแม่กวง น้ำแม่ทา
น้ำแม่ลี้

Slide 8

ภัยแล้งจังหวัดลำพูน

ครอบคลุมทั้ง ๘ อำเภอ

จำนวน ๒๘ ตำบล ๑๕๙ หมู่บ้าน

Slide 9

น้ำท่วมจังหวัดลำพูน

- ส่วนใหญ่เกิดขึ้นบริเวณริมแม่น้ำทั้งสองฝั่ง
- ในพื้นที่ลำพูนเขต ๒ เกิดจากน้ำป่าจากดอยปงแม่ลอบได้ไหลเข้ามาสมทบกับแม่น้ำลี้ที่ไหลผ่านตัวอำเภอบ้านโฮ่ง แล้วไหลรวมกันเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชนในอำเภอบริเวณ
- จังหวัดลำพูนมีพื้นที่ประสพภัย ๔ อำเภอ (ลี้ ทุ่งหัวช้าง บ้านโฮ่ง เวียงหนองล่อง) ๒๓ ตำบล ๒๔๓ หมู่บ้าน
- ราษฎรได้รับผลกระทบ ๓๕,๐๐๑ คน ๑๐,๗๙๐ ครัวเรือน

Slide 10

สภาพปัญหา

- ขาดการประสานงานระหว่างองค์กร
- ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ปัญหาความทับซ้อนด้านอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กร
- ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับองค์กรภาครัฐ

Slide 11

Slide 12

การแก้ไขที่ผ่านมา

- ต่างคนต่างทำ
- ประชาชนไม่มีโอกาส
- แก้ไขที่ ไปปัญหาก็ไปโผล่อีกที่
- ไม่มีแผนร่วมกัน
- ไม่มีองค์กรเจ้าภาพ

Slide 13

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

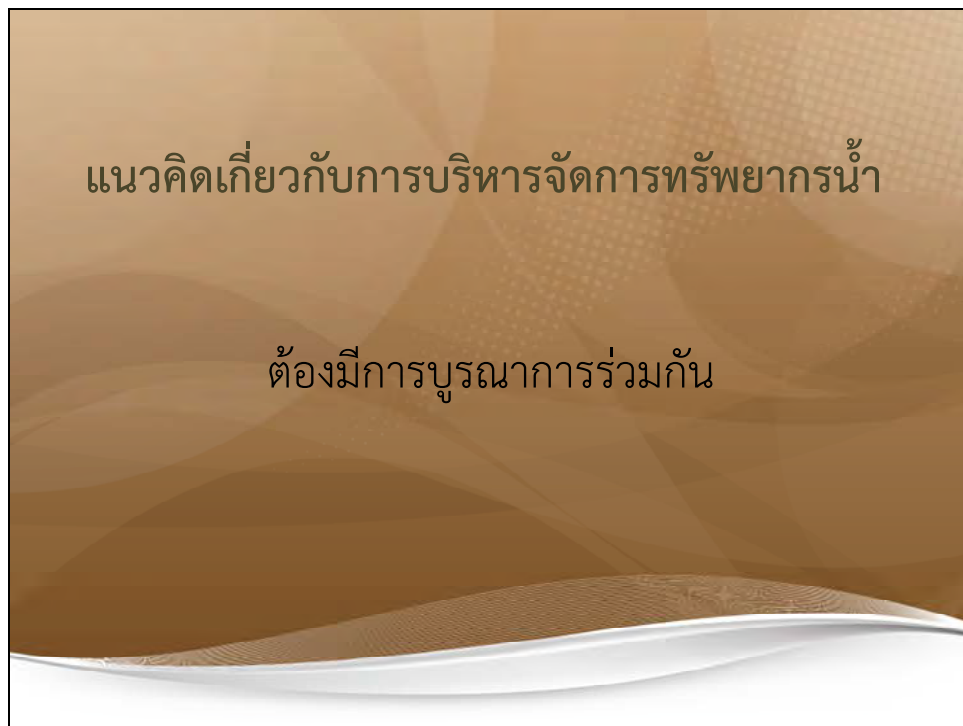
- ๑) เพื่อศึกษารูปแบบการประสานงานและความร่วมมือในการบริหารจัดการแม่น้ำลี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน
- ๒) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแม่น้ำลี้
- ๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการจัดการแม่น้ำลี้ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
- ๔) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการจัดการแม่น้ำลี้ระหว่างประชาชนกับภาครัฐ
- ๕) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการแม่น้ำลี้

Slide 14

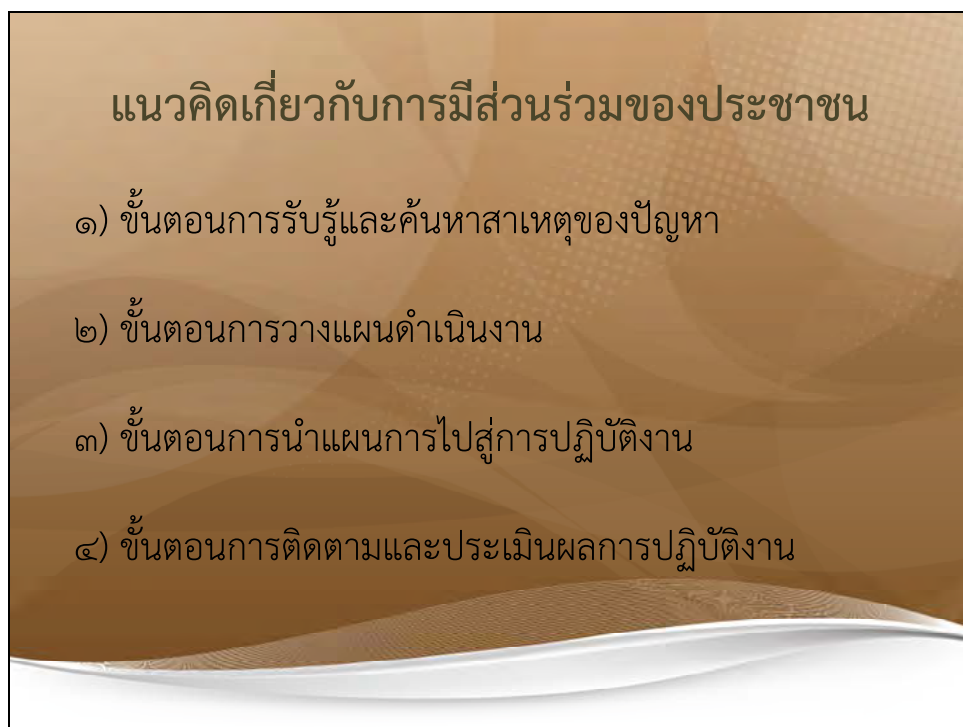
แนวคิดและวรรณกรรมที่ใช้ในการศึกษา

- ๑) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- ๒) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ๓) แนวคิดเกี่ยวกับการประสานงานและความร่วมมือระหว่างองค์กร
- ๔) แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่การบริหารราชการแผ่นดิน และความสัมพันธ์ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- ๕) การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

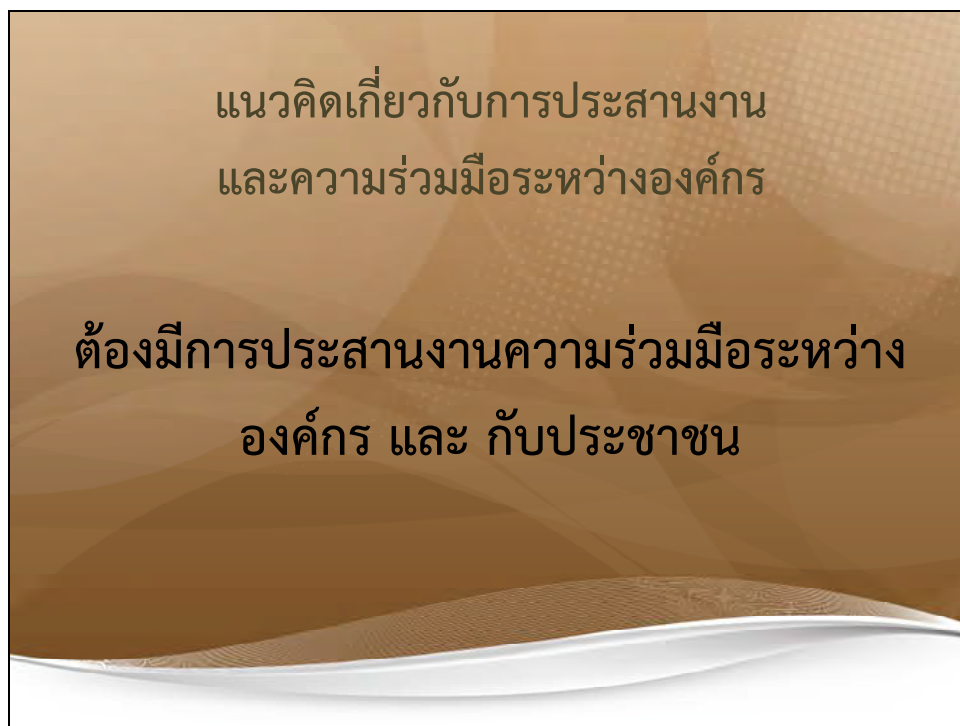
Slide 15

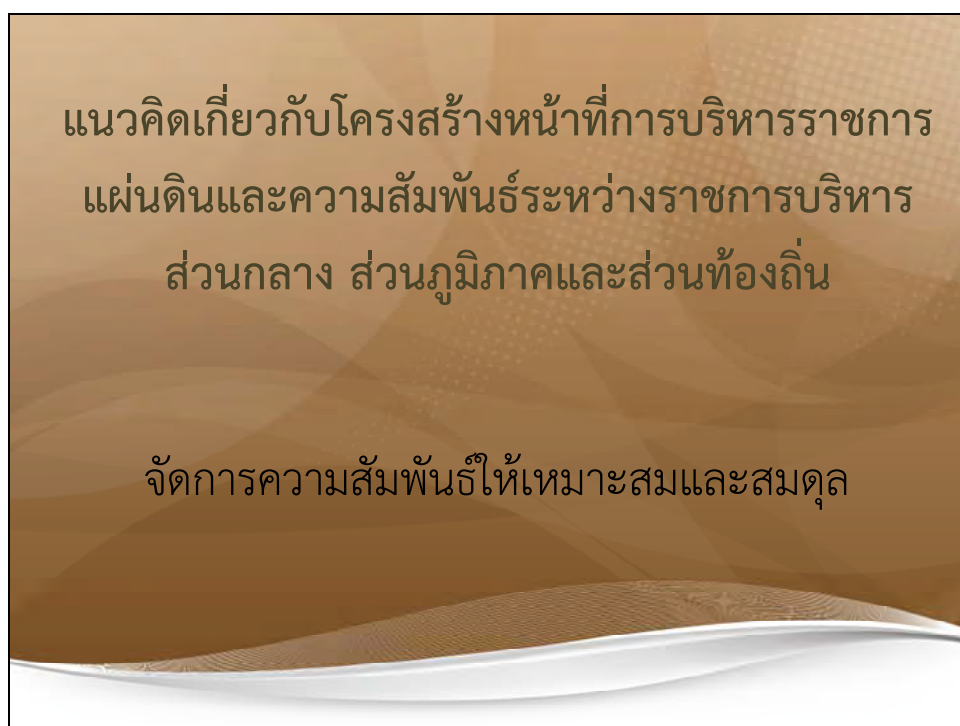
Slide 16

Slide 17

Slide 18

Slide 19

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น
- มาการดำเนินการบริหารทรัพยากรน้ำยังประสบปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนในพื้นที่กับหน่วยงานราชการ และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานราชการส่งกลาง ราชการส่วนภูมิภาค
- การจัดการจัดการทรัพยากรน้ำนี้เป็นภารกิจที่มีขอบเขตกว้างขวางเกินกว่าที่องค์กรใดองค์กรหนึ่งจะสามารถบริหารจัดการได้อย่างเบ็ดเสร็จ
- การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ประกอบกับต้องเน้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- และให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

Slide 20

ประเด็นคำถามในการวิจัย

(กรอบแนวคิดในการวิจัย)

- ๗.๑) การบริหารจัดการแม่น้ำลี้ ในเขตพื้นที่จังหวัดลำพูน ควรมีรูปแบบการบริหารจัดการอย่างไร จึงจะสามารถป้องกันและแก้ไขภัยแล้ง-น้ำท่วมในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน
- ๗.๒) ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขภัยแล้ง-น้ำท่วมบริเวณพื้นที่ลุ่มแม่น้ำลี้ที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง มีรูปแบบการประสานงานและความร่วมมืออย่างไร และเพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขภัยแล้ง-น้ำท่วมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีรูปแบบการประสานงานและความร่วมมืออย่างไร

Slide 21

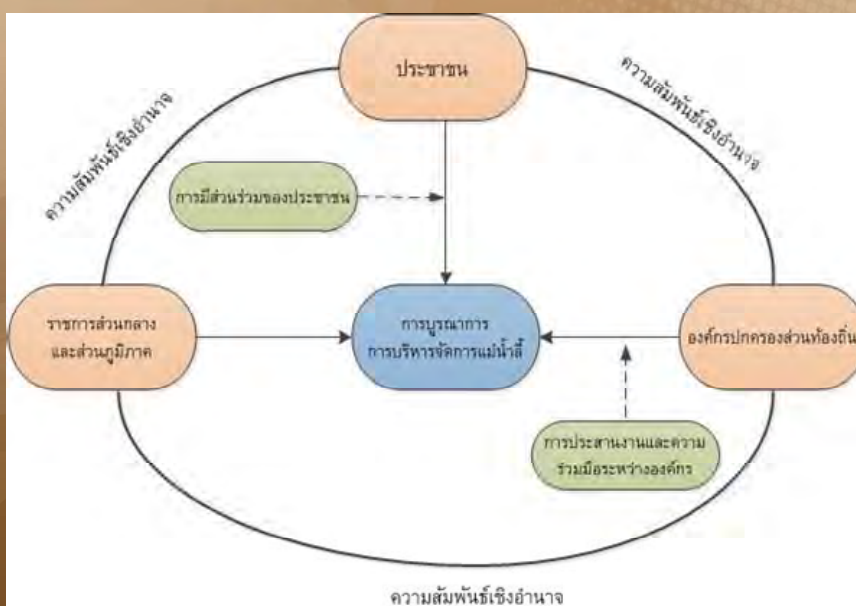
ประเด็นคำถามในการวิจัย (กรอบแนวคิดในการวิจัย)

๗.๓) ประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำพูนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแม่น้ำลี้หรือไม่ อย่างไร และควรสร้างหรือพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแม่น้ำลี้อย่างไร จึงจะทำให้การบริหารจัดการแม่น้ำลี้เพื่อป้องกันภัยแล้ง-น้ำท่วมมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๗.๔) ในการบริหารจัดการแม่น้ำลี้ที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจต่อกันอย่างไร และหน่วยงานดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับประชาชนในลักษณะใด

Slide 22

กรอบแนวคิดในการวิจัย

Slide 23

ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย

- ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
- เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาจากเอกสาร และการศึกษาภาคสนามทั้งโดยวิธีการสำรวจ เพื่อการสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อประเด็นที่ศึกษา โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือหลากหลายในการศึกษาภาคสนาม อาทิ การสำรวจ สอบถาม สัมภาษณ์ แบบไม่เป็นทางการ สันทนากลุ่ม สังเกตแบบมีส่วนร่วม

Slide 24

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา

- ๑) ผู้แทนของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ๒) ผู้นำชุมชนหรือท้องถิ่น
- ๓) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔) ประชาชนในพื้นที่
- ๕) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น หัวหน้าเหมืองฝาย หัวหน้ากลุ่มเกษตรกร

Slide 25

วิธีการรวบรวมข้อมูล

- ๑) ศึกษาข้อมูลและความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารจัดการแม่น้ำลี้จากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกพื้นที่เป้าหมายจากหน่วยงานในพื้นที่
- ๒) สัมภาษณ์ผู้แทนของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ ๑ เชียงใหม่ สำนักงานชลประทานจังหวัดลำพูน สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดลำพูน สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดลำพูน สำนักงานจังหวัดลำพูนผู้นำชุมชนหรือท้องถิ่นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ เกี่ยวกับการดำเนินบริหารจัดการแม่น้ำลี้เพื่อป้องกันและแก้ไขภัยแล้ง-น้ำท่วม รูปแบบการดำเนินการตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

Slide 26

(ต่อ) วิธีการรวบรวมข้อมูล

- ๓) สังเกตการบริหารจัดการแม่น้ำลี้ เพื่อศึกษาคุณภาพและความเหมาะสมในการพัฒนาการบริหารจัดการในอนาคต
- ๔) จัดสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ในการบริหารจัดการแม่น้ำลี้ ตลอดจนสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน
- ๕) สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ซึ่งอาศัยข้อมูลจากเอกสาร การสำรวจ สอบถาม สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ สันทนากลุ่ม สังเกตแบบมีส่วนร่วม

Slide 28

[illegible]

Slide 29

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ประชาชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแม่น้ำลี้
- ๒) มีแนวทางในการบริหารจัดการแม่น้ำลี้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหากัลและน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดลำพูน เขต ๒ อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) เป็นกรณีศึกษาต้นแบบ ในการจัดการลุ่มแม่น้ำสาขา เพื่อป้องกันภัยแล้ง และน้ำท่วม

Slide 30

ขอขอบคุณ

ศูนย์นวัตกรรมและการจัดการความรู้
วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่อยู่: 239 ถ.วิทยวิถี ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์: 053-920299 ต่อ 404 โทรสาร: 053-841814
Email: pr@kic.cmu.th Website: www.kic.cmu.th

Slide 1

โครงการวิจัย เรื่อง

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและภาคประชาสังคมใน
การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(ป่าชุมชน)ต.ตะเคียนปม
อ.ทุ่งหัวช้าง จ.ลำพูน

Slide 2

ทำไมถึงต้องทำวิจัยเรื่องนี้?

1. อยากทราบว่า “การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น”ที่แท้จริงเป็นอย่างไร?

1.1 สถานภาพที่มีอยู่ในปัจจุบัน?

- งานศึกษาและการดำเนินงานส่วนใหญ่พิจารณามุ่งเน้นไปที่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ในฐานะที่เป็นองค์กรตามกฎหมาย) และ
องค์กรที่เป็นทางการ
- การมีส่วนร่วมของกลุ่ม /องค์กร ภาคประชาสังคมในท้องถิ่นเอื้อ
ต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

Slide 3

เราจะทำความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของกลุ่ม/องค์กรที่มีอยู่อย่างไร?

- ศึกษาผ่านประเด็น “การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รูปธรรมตัวอย่างเป็น “ป่าชุมชน”

ป่าชุมชน สำคัญอย่างไร?

เป็น Issue ที่ได้รับการยอมรับจากสาธารณะอย่างกว้างขวาง

- นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ กฎหมายรัฐธรรมนูญ
- หน่วยงานราชการ /ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
- องค์การบริหารส่วนตำบล
- ภาคประชาสังคม
 - องค์กรพัฒนาเอกชน NGOs /นักวิชาการ
 - องค์กรชาวบ้าน,เครือข่ายป่าชุมชน

Slide 4

ก่อให้เกิดผลการดำเนินงานอย่างไรบ้าง?

- ความร่วมมือในการฟื้นฟูปรับปรุงป่าชุมชนทั้ง 12 หมู่บ้านในเขตตำบล
ตะเคียนปม โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น

- การบวชป่า

Slide 5

กิจกรรม(เพิ่ม)

การตรวจป่า

การปลูกป่า

Slide 6

กิจกรรม(เพิ่ม)

การประชุมสัมมนาเครือข่ายระดับตำบล

Slide 7

กิจกรรม(เพิ่ม)

การประชุมสัมมนาเครือข่ายภาคประชาสังคมในระดับจังหวัด

เวทีงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ประชุมเครือข่ายป่าชุมชน

Slide 8

เป้าหมายของงานวิจัยชิ้นนี้คืออะไร?

1. มุ่งพิจารณาไปที่ “ความพึงพอใจ” ของประชาชนทั้ง 12 หมู่บ้าน
 - ประสิทธิภาพของกลุ่ม/องค์กรภาคประชาสังคม
 - ความรู้/ความเข้าใจในการจัดการป่าชุมชน
 - ความสามารถในการเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน
 - สถานภาพและบทบาทความร่วมมือระหว่างประชาชนกับกลุ่มองค์กรภาคประชาสังคม

Slide 9

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ภาคประชาสังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน)
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนในฐานะที่เป็นสถาบันชุมชนท้องถิ่น
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการดำเนินงานที่เหมาะสมในภาครัฐและประชาสังคมที่พึงมีต่อแนวคิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

Slide 10

คำถามหลักในการวิจัย

- การเกิดขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ,ภาคประชาสังคม,หน่วยงานรัฐ,องค์กรพัฒนาเอกชน,ภาคประชาชน นั้นมีผลกระทบ หรือก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง กับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าชุมชน) ซึ่งผลกระทบดังกล่าวนี้เอื้อประโยชน์ต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างไร?

Slide 11

กรอบคิดในการวิจัย

ใช้แนวคิด “ความสัมพันธ์ทางสังคม” (Social Relation) เป็นหลัก
เพื่อทำความเข้าใจถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (Decentralization)
2. สิทธิชุมชน
3. การมีส่วนร่วม

Slide 12

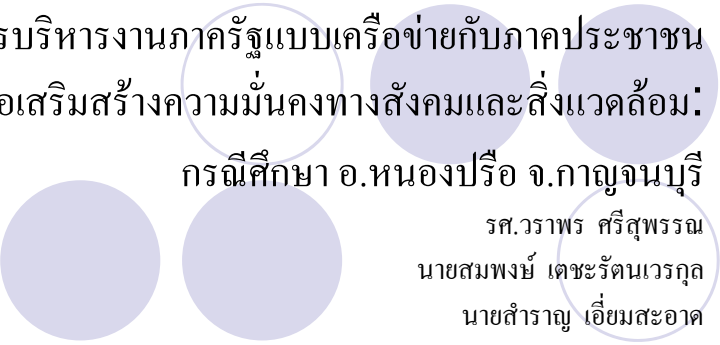
วิธีการดำเนินงาน

- เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) หรือ PAR ให้ความสำคัญกับหน่วยงาน/องค์กร/ประชาชนในการเข้ามาทำงานร่วมกัน
- แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่
 - ระยะที่ 1 เตรียมความพร้อม
 - ระยะที่ 2 การปฏิบัติการ
 - ระยะที่ 3 การติดตามประเมินผล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้เรื่องการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่เกิดจากการปฏิบัติการของกลุ่ม /องค์กร /ประชาชนในตำบลตะเคียนปม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน
2. ได้รูปแบบการพัฒนากระบวนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
3. กลุ่ม /องค์กร /เครือข่าย/ประชาชนในตำบลตะเคียนปมมีประสิทธิภาพในการดำเนินการบริหารจัดการท้องถิ่น

Slide 1

การบริหารงานภาครัฐแบบเครือข่ายกับภาคประชาชน
เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม:

กรณีศึกษา อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี

รศ.วราพร ศรีสุพรรณ
นายสมพงษ์ เตชะรัตนเวกุล
นายสำราญ เอี่ยมสะอาด
น.พ.ภัทรารุณ โชคประกอบกิจ

Slide 2

ความสำคัญของปัญหา

- ปัญหาด้านความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญยิ่งขึ้นเป็นลำดับ ลำพังภาครัฐซึ่งมีบุคลากรและงบประมาณจำกัดยากที่จะดำเนินงานกับวิกฤติการณ์ที่หลากหลายและรุนแรงขึ้นได้
- จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- อปท. ซึ่งต้องดูแลงานดังกล่าว ควรมีบทบาทเป็นผู้ประสานงานและพัฒนากระบวนการสนับสนุนภาคประชาชน ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

Slide 3

กิจกรรมเสริมสร้างความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม

- การดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้
- การอนุรักษ์และบริหารจัดการแหล่งน้ำ
- การส่งเสริมเกษตรแนวอนุรักษ์
- การเฝ้าระวังภัยธรรมชาติและภาวะมลพิษ

Slide 4

กิจกรรมเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม

- การแก้ปัญหาภาวะโภชนาการและส่งเสริมอาหารเพื่อสุขภาพ
- การจัดการมูลฝอยชุมชน
- การเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน
- การสื่อสารภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม และอุดมคติทางสังคม
- การพัฒนาสุขภาพจิตและการเป็นกัลยาณมิตร

Slide 5

ส่วนราชการกับภาคประชาชน

- เกี่ยวข้องกับส่วนราชการจำนวนมาก
- ส่วนราชการมักดำเนินการโดยจัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชนอยู่แล้ว
- แต่การที่เครือข่ายยึดโยงกับส่วนราชการในลักษณะเชิงเดี่ยวและเมืองคักรของรัฐเป็นแกนกลางประสานงาน ทำให้สถานภาพของเครือข่ายมีลักษณะแยกส่วน และพึ่งพิงรัฐ การประสานกันเองภายในเครือข่ายและระหว่างเครือข่ายมีอย่างจำกัด

Slide 6

- บางเครือข่ายเมื่อส่วนราชการไม่มีกิจกรรมต่อเนื่องก็สลายตัวไป
- ขณะที่เครือข่ายที่มีความยึดโยงภายในสูง ก็อาจจะกลายเป็นเพียงกลไกหนึ่งของรัฐที่จะตอบโจทก์เฉพาะกลุ่มเฉพาะประเด็นเท่านั้น ส่งผลให้เครือข่ายภาคประชาชนตอบโจทก์ในภาพรวมของท้องถิ่นได้จำกัด

Slide 7

เครือข่ายที่มีอยู่ในชุมชน

- เครือข่าย อสม. ยึดโยงกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
- เครือข่ายผู้สูงอายุ ยึดโยงกับหน่วยบริการสาธารณสุข
- เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ยึดโยงกับสำนักงานเกษตรอำเภอ
- เครือข่ายเกษตรกร ผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกด.) ยึดโยงกับสำนักงานเกษตรอำเภอ
- เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ยึดโยงกับสำนักงานเกษตรอำเภอ

Slide 8

- เครือข่ายหมอดิน ยึดโยงกับสถานีพัฒนาที่ดินในแต่ละจังหวัด
- เครือข่ายผู้ใช้น้ำ ยึดโยงกับโครงการชลประทานในแต่ละเขตชลประทาน
- เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ยึดโยงกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ยึดโยงกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
- เครือข่ายอาสาพัฒนาชุมชน ยึดโยงกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

Slide 9

เครือข่ายในการวิจัยเรื่อง เครือข่ายสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะ และอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำฯ

- เครือข่ายสถานศึกษา
- เครือข่ายนักปฏิบัติ ได้แก่ เครือข่ายผู้สูงอายุ เครือข่ายผู้ประกอบการด้านอาหาร เครือข่ายผู้จัดการมูลฝอยรีไซเคิล เครือข่ายจัดการป่าชุมชน เครือข่ายเกษตรแนวอนุรักษ์ เครือข่ายเรียนรู้ระบบน้ำ และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว
- เครือข่ายจัดทำวารสารลุ่มน้ำแควใหญ่-ลำตะเพิน
- เครือข่ายเยาวชน
- เครือข่ายพระสงฆ์ และเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Slide 10

เครือข่ายกับบทบาทต่อท้องถิ่น

- เครือข่ายภาคประชาชน ทั้งของส่วนราชการในระดับอำเภอ และของโครงการวิจัยเครือข่ายสถานศึกษาฯ มักจะเป็นระดับอำเภอ
- แม้ว่าแต่ละเครือข่ายจะมีสมาชิกจากทุกตำบล แต่สมาชิกเหล่านั้นส่วนใหญ่ก็ยังไม่สามารถจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายในระดับตำบลขึ้นได้ และไม่มีองค์กรหรือภาครัฐเข้ามารับรองสถานะภาพของเครือข่ายในระดับตำบล
- เครือข่าย อสม.เป็นเครือข่ายตัวอย่างที่มีงบประมาณจัดสรรมาให้ผ่านอปท. (เงิน สปสช.40 บ./คน และ พม.หมู่บ้านละ 10,000 บ.)

Slide 11

- การไม่มีสถานะภาพองค์กรในท้องถิ่นทำให้ไม่สามารถแสดงบทบาทต่อท้องถิ่นและขอรับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ทำให้ขาดโอกาสที่จะพัฒนาองค์กรให้มีบทบาทเชิงรุกในการจัดการตนเอง
- ขาดความเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายแบบพหุภาคี

Slide 12

หากมีการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่าย

- จะนำไปสู่การกระจายความรู้ การต่อขอคณุมิปัญญาเพื่อการแก้ปัญหาของท้องถิ่น และจะกลายเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับการประสานประโยชน์ การกำหนดทิศทางการพัฒนา และติดตามผลการพัฒนาท้องถิ่นของตนได้ นอกจากนี้ หากสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียนเข้ามาร่วมด้วย ก็จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสภาพจริงและเชื่อมโยงกับคนในท้องถิ่นของตนได้ดียิ่งขึ้น

Slide 13

- หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพัฒนารูปแบบการทำงานกับเครือข่ายภาคประชาชนอย่างชัดเจนเป็นระบบ จะทำให้การบริหารท้องถิ่นมีความโปร่งใสมากขึ้นและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนที่หลากหลายมากขึ้นด้วย

Slide 14

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการทำงานแบบเครือข่าย

- อาจรับรองสถานภาพของเครือข่ายระดับตำบลเพื่อเชื่อมโยงกับเครือข่ายระดับอำเภอที่มีอยู่แล้วเป็นรายเครือข่าย หรือ อาจจัดตั้งเครือข่ายใหม่ในระดับตำบลที่สามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายระดับอำเภอได้หลายเครือข่าย (เช่น เครือข่ายเพื่อความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม และเครือข่ายเพื่อความมั่นคงทางสังคม เป็นต้น)
- สนับสนุนเครือข่ายจัดทำแผนงานโครงการที่ตอบสนองต่อชุมชนท้องถิ่น
- ควรเชื่อมประสานงานทุกเครือข่ายให้มองภาพรวมในระดับอำเภอได้

Slide 15

วัตถุประสงค์การวิจัย

- วิเคราะห์โอกาสหรือความเป็นไปได้ของการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายภาคประชาชนที่มีพันธกิจเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ในระดับตำบลและอำเภอ
- เสนอรูปแบบการบริหารงานแบบเครือข่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับเครือข่ายภาคประชาชนและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

Slide 16

แนวคิดนำการวิจัย

- การต่อสู้ระหว่างชุดอุดมการณ์ต่างๆ ปรากฏอยู่ในแต่ละสังคมเสมอ
- ในยุคก่อนประชาธิปไตยนิยม กฎระเบียบและจารีตของสังคมจะอยู่บนข้ออ้างที่เหนือประชาธิปไตยของมนุษย์
- ในยุคประชาธิปไตยนิยม กฎระเบียบของสังคมอาศัยวิธีการของแต่ละชุมชนผ่านระบบความสัมพันธ์ด้านต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน
- ทุนนิยม มีทัศนะว่าปัจเจกเป็นใหญ่และสังคมรับใช้บุคคล
- แนวคิดแบบชุมชนนิยม เห็นว่า บุคคลมีหน้าที่รับใช้เป้าหมายของสังคม

Slide 17

ชุมชนนิยม

- สำนักกลุ่มในระดับชุมชนจะทำให้ผู้คนมีสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม และมีความเอื้ออาทรต่อทุกข์ร้อนของผู้อื่น ซึ่งจะเอื้อให้ปัจเจกบุคคลยอมอุทิศตนและเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม หรือมีส่วนร่วมในการกำหนดและปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ
- ในปัจเจกชนนิยม ใช้ระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน
- ในชุมชนนิยม ต้องการประชาธิปไตยแบบถึงรากถึงโคนที่เน้นการการสร้างพื้นที่สาธารณะที่สมดุล (เจอร์เก้น ฮาเบอร์มาส)

Slide 18

ประชาธิปไตยแบบสังคมเครือข่าย

- มีการสร้างพื้นที่ในการแสดงอัตลักษณ์ของส่วยย่อย มีพื้นที่สำหรับการบูรณาการส่วนย่อยเพื่อกำหนดจิตภาพหรือจินตภาพที่สังคมนั้นๆปรารถนาร่วมกัน และมีพื้นที่ของการประเมินผลลัพธ์ของการพัฒนา
- อัตลักษณ์เป็นเครื่องมือในการสร้างเครือข่าย (กลุ่มย่อย)
- การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของกลุ่มย่อยเพื่อตอบโต้ของพื้นที่หรือท้องถิ่นร่วมกัน
- พัฒนาระบบการทำงานระหว่างรัฐกับเครือข่าย

Slide 19

ตัวชี้วัดความมั่นคงทางสังคม

- มีภาคส่วนที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อท้องถิ่น
- มีแบบอย่างและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เปิดกว้างเพื่อการเรียนรู้ของคนในชุมชนและระหว่างชุมชน
- มีกลไกในการเฝ้าระวังและระงับเหตุ
- มีช่องทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความอบอุ่นปลอดภัยและจิตสาธารณะให้แก่สมาชิกในชุมชน
- มีระบบที่ปรึกษาเพื่อการลงทุนให้เน้นความมั่นคงของชุมชน

Slide 20

ตัวชี้วัดความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม

- มีการควบคุมในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้
- มีองค์กรประสานการประ โยชน์และอนุรักษ์แหล่งน้ำ
- มีเครือข่ายการผลิตสินค้าการเกษตรแนวอนุรักษ์
- มีเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังภัยธรรมชาติและภาวะมลพิษ
- มีเครือข่ายหรือกลุ่มสนใจในด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น

Slide 21

ประเด็น/โจทย์การวิจัย

- เครื่องข่ายที่มีการจัดตั้งขึ้นมีทักษะในเรื่องอัตลักษณ์ของกลุ่มอย่างไร
- แนวทางพัฒนาองค์กรเครือข่ายให้มีพันธกิจเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับตำบลและอำเภอ ควรเป็นอย่างไร
- จะทำให้เครือข่ายวางแผนงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างไร (ช่องทาง และ ระบบการบริหาร อปท.)
- การเรียกเร้าตัวและอัตลักษณ์ของกลุ่มต่างๆ จะเปลี่ยนแปลงอย่างไรหลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย

Slide 22

พื้นที่ศึกษา

- 1 เทศบาลตำบลคือ เทศบาลตำบลหนองปรือ
- 3 องค์การบริหารส่วนตำบลคือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ หนองปลาไหล และสมเด็จพระเจริญ

Slide 23

วิธีดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1

- วิเคราะห์โอกาสหรือความเป็นไปได้ของการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายภาคประชาชนที่มีพันธกิจเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อมในระดับตำบลและอำเภอ
 - (1) ศึกษาการดำเนินการของภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายภาคประชาชน
 - (2) สัมภาษณ์แกนนำของเครือข่ายภาคประชาชนเกี่ยวกับการเกาะเกี่ยวของเครือข่าย

Slide 24

- (3) ประชุมแกนนำของเครือข่ายภาคประชาชน
- (4) ประชุมพหุภาคีครั้งที่ 1
- (5) ติดตามการนำผลการประชุมครั้งที่ 1 ไปเชื่อมโยงกับระบบราชการ

Slide 25

วิธีดำเนินการวิจัย ระยะที่ 2

- เสนอรูปแบบการบริหารงานแบบ เครือข่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับเครือข่ายภาคประชาชนและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม
- (1) ประชุมพหุภาคีครั้งที่ 2
- (2) สนทนากลุ่มกับผู้แทนของเครือข่ายภาคประชาชน ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) สนทนากลุ่มกับผู้นำเครือข่าย เรื่อง การเปลี่ยนนิยามอัตลักษณ์กลุ่ม ในการเข้าร่วมกับภาคส่วนอื่นๆ

Slide 26

- (4) การประเมินผลสำเร็จของโครงการ
- (5) การวิเคราะห์เงื่อนไขที่ทำให้เกิดความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของโครงการ

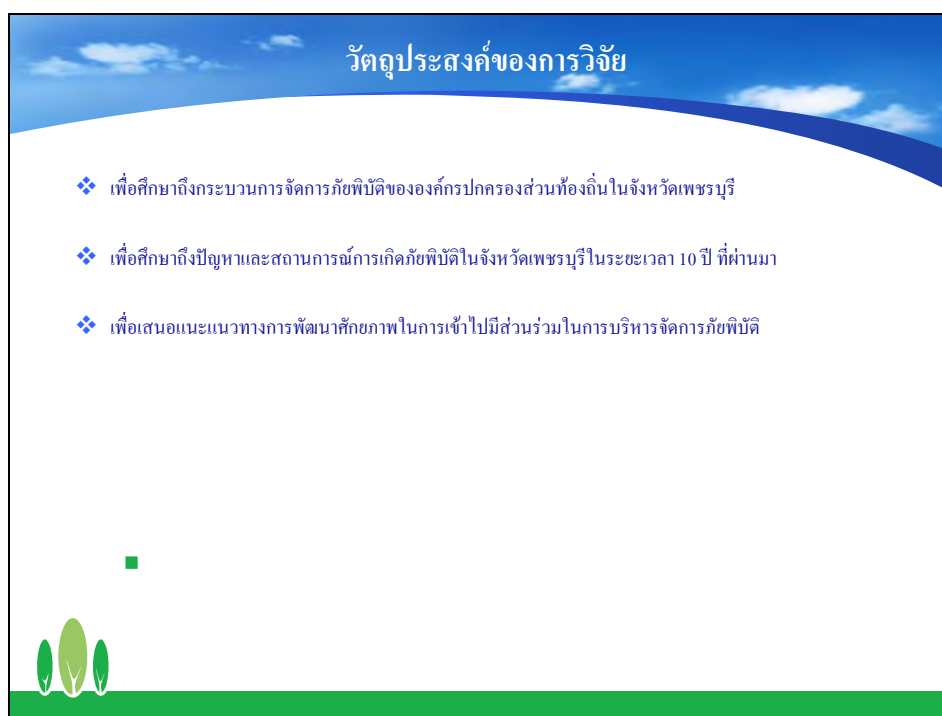
ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

- อปท.มีคณะกรรมการขับเคลื่อนเครือข่ายภาคประชาชนระดับตำบล เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเครือข่ายฯ มีแผนการประชุมกับเครือข่ายย่อย เพื่อกำหนดแผนงานในแต่ละตำบล
- มีองค์กรหรือผู้ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอพร้อมทั้งมี ข้อกำหนดในการจัดประชุมเพื่อกำหนดบทบาทร่วมกัน
- เครือข่ายภาคประชาชนมีแนวคิดเรื่องการปรับปรุงอัตลักษณ์กลุ่ม และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

Slide 1

Slide 2

Slide 3

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

- ❖ ทราบถึงกระบวนการจัดการภัยพิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี
- ❖ ทราบถึงปัญหาและสถานการณ์การเกิดภัยพิบัติในจังหวัดเพชรบุรีในระยะเวลา 10 ปี ที่ผ่านมา
- ❖ ทราบถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการภัยพิบัติ

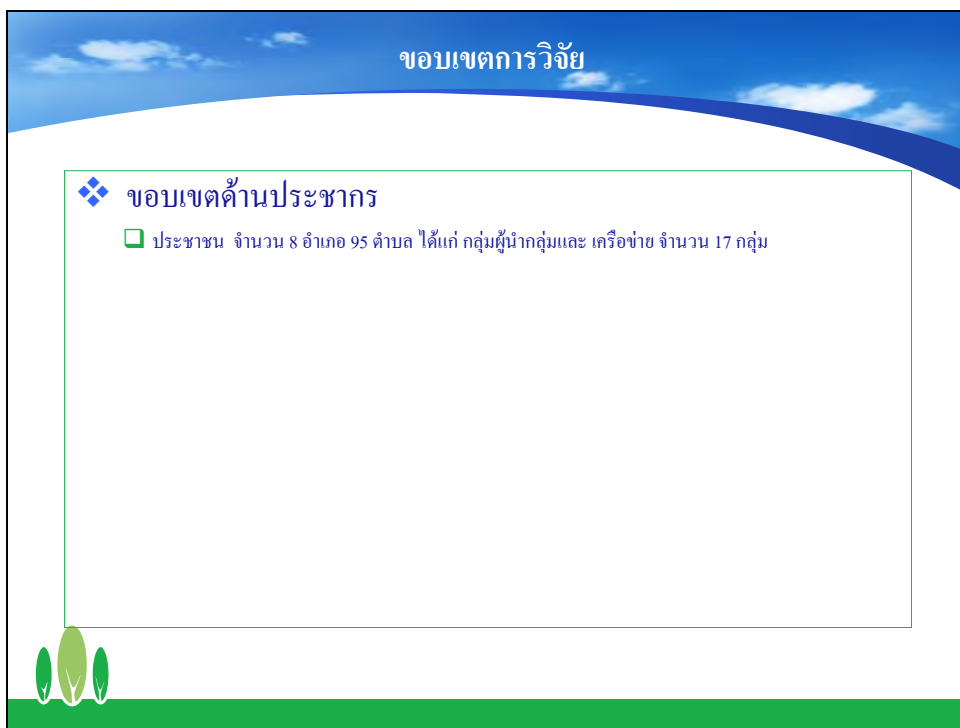
Slide 4

ขอบเขตการวิจัย

❖ **ขอบเขตด้านประชากร**

- เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- ฝ่ายวิชาการ ได้แก่ นายกเทศมนตรี หรือ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ฝ่ายแผนและโครงการ ได้แก่ กองวิชาการและแผนงาน
- ฝ่ายป้องกันและปฏิบัติการ ได้แก่ สำนักปลัด
- ฝ่ายฟื้นฟูบูรณะ ได้แก่ กองช่าง กองคลัง
- ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สำนักปลัดและกองวิชาการและแผนงาน

Slide 5

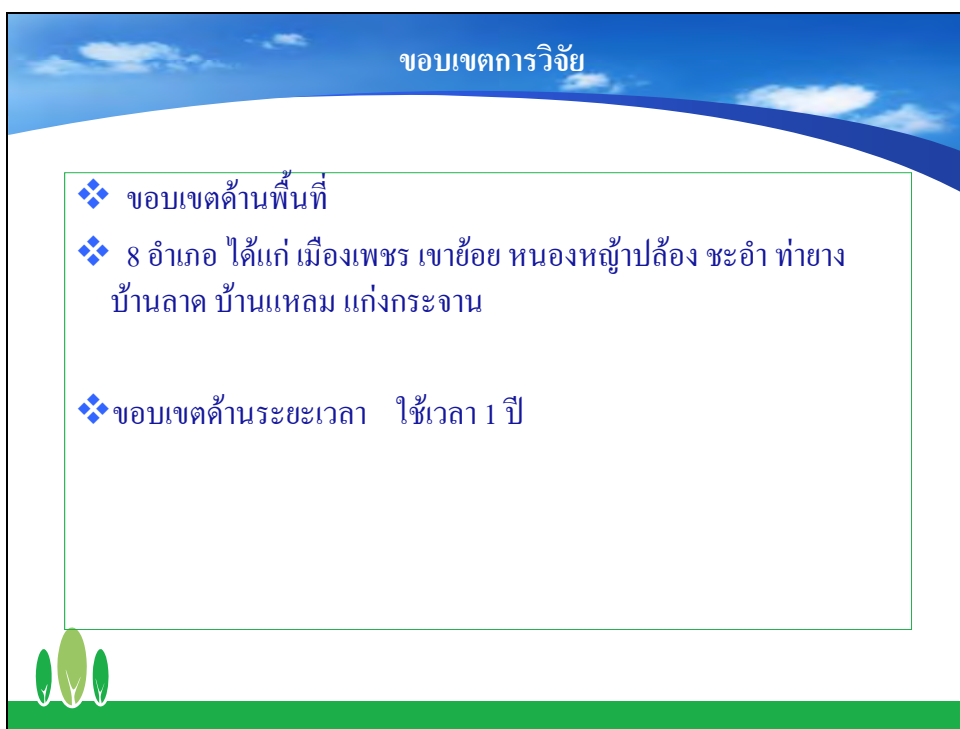

ขอบเขตการวิจัย

❖ ขอบเขตด้านประชากร

□ ประชาชน จำนวน 8 อำเภอ 95 ตำบล ได้แก่ กลุ่มผู้นำกลุ่มและ เครือข่าย จำนวน 17 กลุ่ม

Slide 6

ขอบเขตการวิจัย

❖ ขอบเขตด้านพื้นที่

❖ 8 อำเภอ ได้แก่ เมืองเพชร เขาย้อย หนองหญ้าปล้อง ชะอำ ทำยาง บ้านลาด บ้านแหลม แก่งกระจาน

❖ ขอบเขตด้านระยะเวลา ใช้เวลา 1 ปี

Slide 7

วิธีดำเนินการวิจัย

- ❖ การเลือกพื้นที่ ศึกษา 8 อำเภอ ได้แก่ เมือง เขาย้อย หนองหญ้าปล้อง ชะอำ ท่ายาง บ้านลาด บ้านแหลม แก่งกระจาน
- ❖ องค์การบริหารส่วนตำบลมีทั้งหมด 87 องค์กร
- ❖ เทศบาล จำนวน 13 เทศบาล ได้แก่ เทศบาลตำบล 11 เทศบาล เทศบาลเมือง 2 เทศบาล
- ❖ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

Slide 8

ประชากร

ลำดับที่	อบต/อำเภอ	จำนวนอบต/อำเภอ
1	แก่งกระจาน	5
2	เขาย้อย	7
3	ชะอำ	5
4	ท่ายาง	9
5	บ้านลาด	14
6	บ้านแหลม	9
7	เมือง	18
8	หนองหญ้าปล้อง	3
รวม		70

Slide 9

ประชากร			
ให้โควต้าและกำหนดสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
ลำดับที่	อบต/อำเภอ	จำนวนอบต/อำเภอ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	แก่งกระจาน	5	1
2	เขาย้อย	7	1
3	ชะอำ	5	1
4	ท่ายาง	9	2
5	บ้านลาด	14	3
6	บ้านแหลม	9	2
7	เมือง	18	3
8	หนองหญ้าปล้อง	3	1
รวม		70	14

Slide 10

วิธีดำเนินการวิจัย	
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ได้แก่ นายกเทศมนตรี หรือ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล - ฝ่ายแผนและโครงการ ได้แก่ กองวิชาการและแผนงาน - ฝ่ายป้องกันและปฏิบัติการ ได้แก่ สำนักปลัด - ฝ่ายฟื้นฟูบูรณะ ได้แก่ กองช่าง กองคลัง - ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สำนักปลัดและกองวิชาการและแผนงาน	

Slide 11

วิธีดำเนินการวิจัย		
❖ ประชากร 2) ได้แก่ เทศบาล		
ลำดับที่	เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง
1	เขาค้อ	
2	นาขาง	
3		ชะอำ
4	ท่าไม้รวก	
5	ท่าแลง	
6	ท่าช้าง	
7	หนองจอก	

Slide 12

วิธีดำเนินการวิจัย		
❖ ประชากร 2) ได้แก่ เทศบาล		
ลำดับที่	เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง
8	บ้านลาด	
9	บ้านแหลม	
10	บางตะบูน	
11		เมืองเพชรบุรี
12	ห้วยสะพาน	
13	หาดเจ้าสำราญ	

Slide 13

วิธีดำเนินการวิจัย

❖ ประชากร 2) ได้แก่ เทศบาล

ลำดับที่	จำนวนเทศบาลตำบล	จำนวนเทศบาลเมือง
1	11	2
รวม	11	2

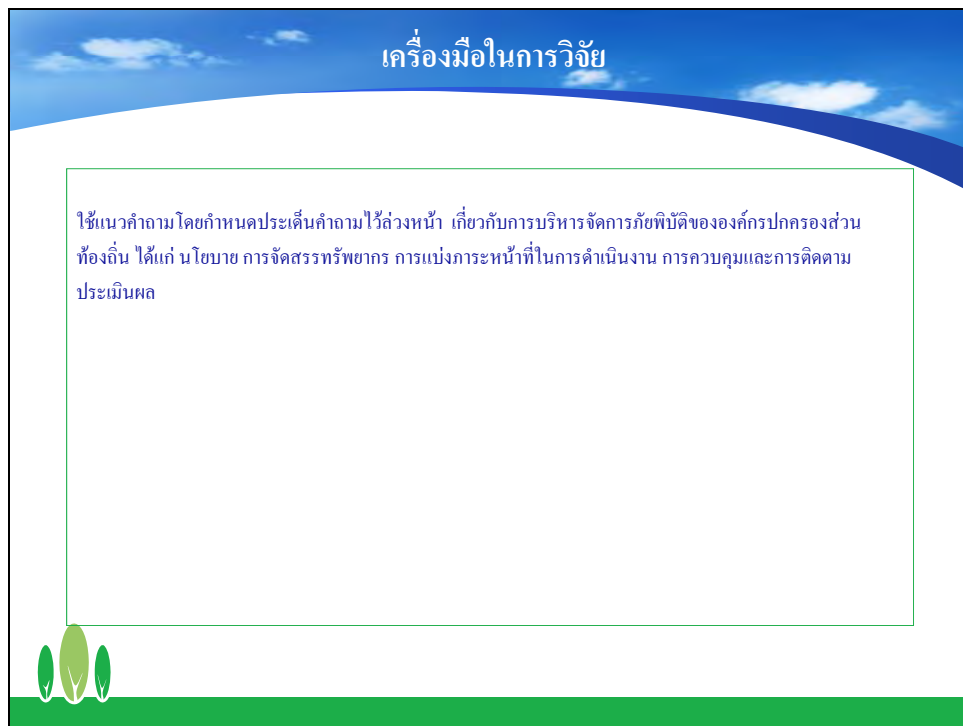
มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ 1) ฝ่ายวิชาการ ได้แก่ นายกเทศมนตรี 2) ฝ่ายแผนและโครงการ ได้แก่ กองวิชาการและแผนงาน 3) ฝ่ายป้องกันและปฏิบัติการ ได้แก่ สำนักปลัด 4) ฝ่ายฟื้นฟูบูรณะ ได้แก่ กองช่าง กองคลัง 5) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สำนักปลัดและกองวิชาการและแผนงาน

Slide 14

แบบแผนการวิจัย

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร
2. การศึกษาเฉพาะกรณี โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก
3. การสนทนากลุ่ม

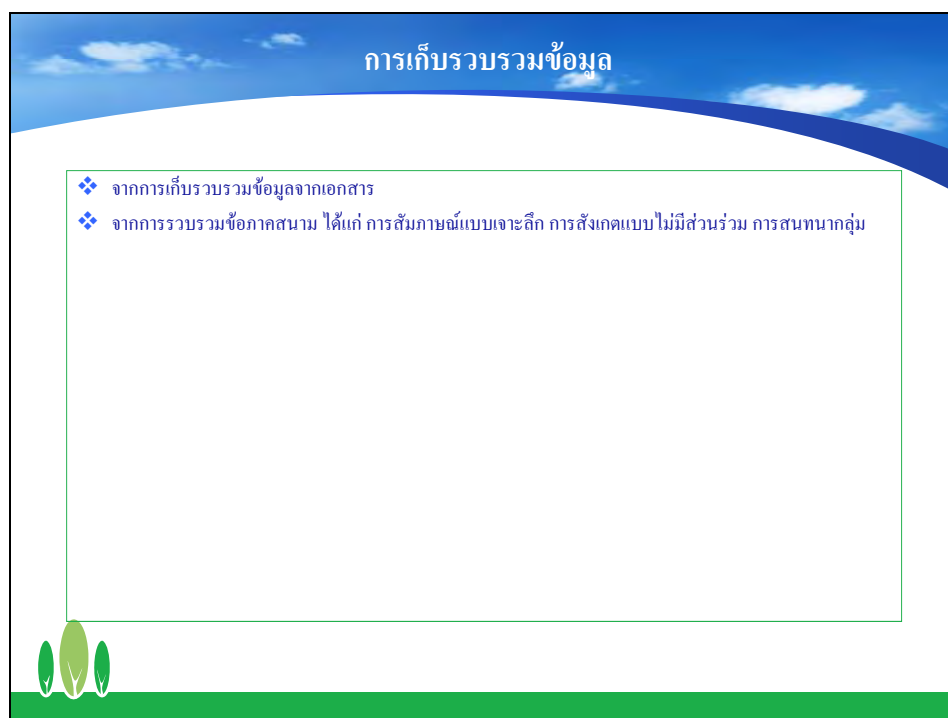
Slide 15

เครื่องมือในการวิจัย

ใช้แนวคำถามโดยกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้า เกี่ยวกับการบริหารจัดการภัยพิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นโยบาย การจัดสรรทรัพยากร การแบ่งภาระหน้าที่ในการดำเนินงาน การควบคุมและการติดตามประเมินผล

Slide 16

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ❖ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร
- ❖ จากการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม

Slide 17

